

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Kultura Taiwanu – Případová studie
Bakalářská práce

Autor: Jan Koreník
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D.

Hradec Králové

měsíc rok

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne

.....

Jan Koreník

Poděkování:

Děkuji Ing. Veronice Židové, Ph.D. za její metodické vedení práce a pomoc s úpravou obsahu. Dále děkuji doc. RNDr. Petře Poulové, Ph.D. za možnost účasti ve studijním programu Erasmus na Taiwanu, který podnítil téma mé bakalářské práce a paní Monice Hebkové za pomoc při realizaci tohoto pobytu.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá kulturou Taiwanu a jejími prvky v architektuře vybraných objektů jak historických, tak moderních. Komplementární část práce zahrnuje krátké představení kulturních pojmů jako akulturace či kulturní šok. Dále obsahuje stručný popis kultury států východní Asie, které ovlivnili taiwanskou kulturu, a to Číny a Japonska. V části praktické je po seznámení s Taiwanem a jeho historií popsána jeho kultura následovaná příklady její aplikace ve stavbách. Další analýza je tvořena spojením a porovnáním osobních zážitků s dotazníkovým šetřením z pohledu zahraničních a tuzemských studentů. Závěr se zabývá otázkou dalšího výzkumu, celkovým shrnutím práce a zhodnocením přítomné situace ohledně Taiwanu a jeho kultury.

Klíčová slova: Taiwan, kultura, kulturní cestovní ruch, transkulturační,

Annotation

Title: The culture of Taiwan – a case study

This bachelor thesis is dealing with the theme of taiwanese culture and usage of it in the architecture of a number of chosen places, historical or modern. As a complementary part includes a short introduction to cultural terms such as aculturation or cultural shock. It is followed by a brief summary of the cultures of two east asian countries, which had influenced taiwanese culture, that being China and Japan. The description of Taiwan and its history together with the culture is followed by examples of culture applied to the chosen buildings. Further analysis is achieved through a combination of personal experiences with a survey from the perspective of foreign and inland students. The ending part is dealing with the possibility of further research, summarizes the thesis and talks about the current situation of Taiwan and its culture.

Keywords: Taiwan culture Cultural tourism, transculturation,

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika zpracování.....	3
2.1	Cíl práce.....	3
2.2	Metodika zpracování.....	4
3	Teoretická východiska.....	5
3.1	Kulturní cestovní ruch.....	5
3.2	Akultura a Transkultura.....	5
3.3	Vliv cestovního ruchu.....	6
3.4	Turistifikace.....	6
3.5	Kulturní šok.....	7
3.6	Kultura.....	7
3.7	Kultura Číny.....	8
3.7.1	Čínská kuchyně.....	9
3.7.2	Svátky / Festivaly.....	9
3.7.3	Mytologie a náboženství.....	10
3.7.4	Významné přírodní památky.....	11
3.7.5	Významné kulturní památky.....	11
3.7.6	Zajímavosti.....	12
3.8	Kultura Japonska.....	13
3.8.1	Japonská kuchyně.....	13
3.8.2	Svátky / Festivaly.....	13
3.8.3	Mytologie a náboženství.....	14
3.8.4	Tradiční formy umění.....	15
3.8.5	Významné přírodní památky.....	15
3.8.6	Významné kulturní památky.....	16

3.8.7	Zajímavosti.....	16
4	Praktická část	17
4.1	Taiwan.....	17
4.1.1	Charakteristika.....	17
4.1.2	Geografie a územní členění	17
4.1.3	Měna.....	18
4.1.4	Jazyky.....	18
4.1.5	Obyvatelstvo.....	19
4.1.6	Historie	20
4.2	Kultura Taiwanu.....	23
4.2.1	Literatura.....	23
4.2.2	Malířství a sochařství.....	24
4.2.3	Tradiční formy umění a náboženství	24
4.3	Taiwanská kuchyně.....	27
4.4	Taiwanské noční trhy.....	28
4.5	Podpis kultury na místních architektuře.....	30
4.6	Chrám a kláštery	31
4.6.1	Chihkan tower (Pevnost Provintia)	31
4.6.2	Eternal Golden Castle.....	33
4.6.3	Klášter Fo Guang Shan.....	34
4.6.4	Chrám Longshan.....	36
4.6.5	Chrám Zih Jhu v Neimenu	37
4.6.6	Pevnost San Domingo	38
4.6.7	Tapei 101	39
4.7	Dotazníkové šetření.....	40
4.8	Zpracování výsledků.....	42

4.8.1	Cizinci na Taiwanu	42
4.8.2	Domáci studenti.....	45
4.8.3	Provázání výsledků.....	49
5	Shrnutí výsledků.....	51
6	Závěry a doporučení	52
7	Seznam použitých zdrojů	55
8	Přílohy.....	59

Seznam Grafických příloh

Obrázek 1: Příklady taiwanské měny, vlastní zpracování (20.4.2020).....	18
Obrázek 2: Park 28. února v Taipei, vlastní zpracování (5. 4. 2019).....	23
Obrázek 3: Chrám Ma Zu v Neimenu, vlastní zpracování (25. 5. 2019).....	26
Obrázek 4: Grilovaná oliheň (vlevo) , noční trhy v Hua Lien, vlastní zpracování (18.5.2019).....	27
Obrázek 5: Páchnoucí tofu(vpravo) noční trhy v Tainanu, vlastní zpracování (4.3.2019).....	27
Obrázek 6: Květinový noční trh v Tainanu (vlevo), vlastní zpracování (4.3.2019)	30
Obrázek 7: Noční trh Huaxi street, Taipei (vpravo), vlastní zpracování (6.4.2019)	30
Obrázek 8: Chrám mořského boha(vlevo), vlastní zpracování (22.2.2019).....	33
Obrázek 9: Pavilon Wunchang (uprostřed), vlastní zpracování (22.2.2019)	33
Obrázek 10: Penghu college ,(vpravo), vlastní zpracování (22.2.2019).....	33
Obrázek 11: Šlapací lodě na příkopě Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019).....	34
Obrázek 12: Kanón Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019)	34
Obrázek 13: Vnitřní prostory Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019)	34
Obrázek 14: Pagoda Fo Guang Shan (vlevo), vlastní zpracování (10.6.2019)	36
Obrázek 15: Socha Buddhy, Fo Guang Shan (uprostřed), vlastní zpracování (10.6.2019).....	36
Obrázek 16: Buddhická svatební síň, Fo Guang Shan(vpravo), vlastní zpracování (10.6.2019).....	36
Obrázek 17: Chrám Long Shan, vlastní zpracování (6.4.2019)	37
Obrázek 18: Chrám Zih jhu, vlastní zpracování (25.5.2019).....	38
Obrázek 19: Pevnost San Domingo (vlevo), vlastní zpracování (6.4.2019).....	39
Obrázek 20: Budova konzulátu, pevnost San Domingo (vpravo), vlastní zpracování (6.4.2019).....	39
Obrázek 21: Taipei 101(vlevo), vlastní zpracování (26.6.2019).....	40
Obrázek 22: Přední pohled na Taipei 101(vpravo), vlastní zpracování (26.6.2019)	40
Obrázek 23: Mapa areálu Chihkan Tower, vlastní zpracování (22. 2. 2019)	59

Obrázek 24: Vrchní patro chrámu mořského boha, Chikan Tower vlastní zpracování (22.2.2019).....	59
Obrázek 25: Střecha pavilonu Wunchang, Chikan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019).....	60
Obrázek 26: Výzdoba oslav čínského nového roku, Chikan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019).....	60
Obrázek 27: zdobený strom u Penghu College, Chikan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019).....	61
Obrázek 28: Areál Fo Guang Shan po dešti, vlastní zpracování (10.6.2019).....	61
Tabulka 1 přínos národů na kulturu Taiwanu, vlastní zpracování (17.4.2020).....	31

1 Úvod

Člověk je ve své podstatě velice společenský tvor. Když se lidé na jednom území spojí a utvoří společenství, je neodbytné, že se některé jejich každodenní úkony změní ve zvyky všech členů komunity. Z tohoto propojení všech zvyků a časem upravených tradic se začne vyvíjet jejich vlastní kultura. Díky vlivům jako podnebí, geografické členitosti s okolní faunou a flórou se kultura každého společenství od sebe v různých aspektech liší ve větší či menší míře.

Jelikož je člověk nejen společenský, ale také velice zvědavý, chce se dozvědět co nejvíce o kulturách ostatních národů, a právě zvědavost je tím motorem pro cestování za poznáním. Poznávání cizích kultur je v dnešní době jedním z nejčastějších důvodů cestování do zahraničí. Návštěvy míst spjatých s určitou historickou událostí či zvyky jsou výbornými zdroji pro poznání a pochopení tradic již zaniklých či zachovalých a natolik významných, že jsou aktivně vyučovány i v moderní době. Příkladem mohou být stavby s mytologickým a náboženským podtextem, které plnily v období jejich plného využívání důležitou funkci v každodenním životě místních obyvatel. Zde také záleží na vzdálenosti od místa bydliště a popularitě vybraných kultur. Velmi známými kulturami jsou starověké Řecko, Řím a Egypt, odkud vyvstala jedna z nejznámějších již zaniklých náboženství, jejichž pozůstatky v podobě historických objektů, mýtů a legend jsou známé po celém světě.

Díky velké vzdálenosti jsou ale některé země a jejich kultury sobě vzájemně nepoznané. Dobrým příkladem jsou Česká republika a Taiwan. Obě země jsou podobné velikosti, ale běžní obyvatelé o sobě vzájemně neví. Když se v ČR zmíní Taiwan v konverzaci, někteří si ho zařadí jako pevninskou Čínu nebo ho mylně umístí dokonce do Afriky. Naopak Taiwanci by Čecha vzhledově přirovnali k jakémukoliv státu Evropy nebo i do Ameriky, pokud jim přesně nepopíše polohu své vlasti. Někteří lidé ale znají tyto kultury jen díky sportům a známým osobnostem.

Taiwan je po kulturní stránce velmi rozmanitou zemí a zařadit ho jen jako součást pevninské Číny je pro místní obyvatele, domáhající se své samostatnosti,

zarmucující. Díky své historii plné různých vlivů ať už od asijských či evropských národů je Taiwan místem, kde se různé kultury a náboženství navzájem mísí a kde je odkaz každé z nich viditelný na některých stavbách zde vztyčených. Práce je určena všem lidem, kteří by chtěli poznat tuto jedinečnou zemi, její kulturu nebo ji v budoucnu i navštívit.

Důvodem výběru tohoto tématu je osobní zájem o poznání kultury Taiwanu prostřednictvím významných budov s typickými kulturními prvky ovlivněnými jinými zeměmi. A to zeměmi, které měli politickou nadvládu nad Taiwanem v čele s Čínou. Výběr byl ovlivněn výukou základů čínského jazyka v ČR a prohloubení znalostí zapojením do studijního programu Erasmus s partnerskou školou v Tainanu.

2 Cíl práce a metodika zpracování

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je ukázat uplatnění taiwanské kultury v architektuře na vybraných příkladech. Teoretická východiska obsahují vymezení základních prvků záměrně propojených se specifiky Taiwanu. Praktická část zahrnuje základní charakteristiku Taiwanu a jeho kultury. Jako příklady architektury s prvky kultury jsou popsány jak historické stavby, tak moderní budovy postaveny národy vládnoucími napříč taiwanskou historií. Uvedené příklady jsou menší skupinou dostupnějších míst navštívených v průběhu jednoho semestru výuky na Taiwanu. Délka pobytu časově omezovala počet navštívených míst. Mezi vynechaná místa patří domorodé vesnice, či další mnohé architektonické a přírodní památky Taiwanu. Jedním z vedlejších cílů práce bylo pomocí jednoduchého dotazníkového šetření zjistit názory zahraničních a domácích vysokoškolských studentů na místní kulturu a jejich porovnání s domovskými státy zahraničních studentů. Dalším cílem je najít odpovědi na stanovené výzkumné otázky shrnutím celé praktické části podložené teoretickými východisky.

Pro zpracování byly stanoveny výzkumné otázky:

1. Jak jsou prvky kultury viditelné u historických míst a moderních staveb?
2. Je vývoj taiwanské kultury propojen s historií nadvlády jiných států nad Taiwanem?
3. Který národ nejvíce zformoval kulturu Taiwanu?

2.2 Metodika zpracování

- **Využití knižních a internetových zdrojů**

Pro sběr informací o Taiwanu a jeho kultuře bylo využito, stejně jako při sestavování teoretických východisek, jak knižních, tak internetových zdrojů pro upřesnění všech základních informací.

- **Návštěva vybraných míst pozorovacího charakteru**

Hlavní metodou popisu míst a využití kulturních prvků v jejich architektuře či charakteru byla jejich osobní prohlídka. Podle rozlohy a dostupnosti byla některá z nich navštívena vícekrát než ostatní a sběr informací byl o to snazší. Jednodenní návštěvy byly podniknuty jako součásti výletů do měst mimo Tainan, kde byla situována hostitelská univerzita CJCU. Všechna vybraná místa jsou doplněna vlastními fotografiemi z doby jejich návštěvy, které pomáhají vizualizaci všech objektů. K poznání historie byla kromě knižních zdrojů využita návštěva Národního muzea historie Taiwanu v Tainanu zajištěna touto univerzitou jako akce pro zahraniční studenty. Její součástí byla také návštěva chrámu Zih Jhu v Neimenu (kapitola 4.4.5).

- **Dotazníkové šetření**

V práci je využito dotazníkového šetření povrchového charakteru s možností volných odpovědí k získání povědomí studentů o kultuře Taiwanu. Jejich cílovou skupinou byli studenti vysokých škol na Taiwanu, a to hlavně na univerzitách CJCU v Tainanu, kde se autor zúčastnil výměnného pobytu, a NDHU v Hualien, kde pobývaly dvě další studentky UHK. Důvodem zúžení věkového rozpětí na studenty byl zájem o postoj studentů k taiwanské kultuře. Dotazníkové šetření probíhalo internetovou formou využitím portálu Survio.com v průběhu měsíce března a dubna 2020. K šíření dotazníků bylo využito sociálních sítí (Facebook, Instagram). Míra návratnosti dotazníků se nedá přesně určit díky neznámému počtu dotazovaných. Odhadem by se návratnost mohla blížit 30 %.

Počet vyplněných dotazníků byl nižší, než bylo očekáváno a jejich výsledky nabádají k dalšímu a podrobnějšímu výzkumu.

3 Teoretická východiska

3.1 Kulturní cestovní ruch

Zelenka a Pásková (2012) popisují kulturní cestovní ruch jako formu cestovního ruchu, kde je hlavním stimulem pro vycestování možnost poznávání cizích kultur a jejich dědictví. Taiwan má díky své rozmanité historii mnoho kulturních prvků sloužících jako mimořádná lákadla pro potenciální návštěvníky destinace. Od zachovalých domorodých technik a tradic po mnohé stavby, budovy a areály, které v mnoha případech změnil svůj význam na kulturní atrakci a možnost přivýdělku, ale také k rozšíření povědomí lidí o jejich původním významu.

Většina chrámů si zachovala svou originální podstatu a tím k sobě přitahují mnoho zvědavých návštěvníků s touhou poznání praktik předávaných po staletí. Opačnou stranu spektra tvoří moderní stavby, které na sebe lákají svou majestátností a komerčním využitím, jako jsou vyhlídkové platformy výškových budov či taktické umístění čajoven v majestátní přírodě.

3.2 Akulturace a Transkulturace

Jedním z hlavních prvků kultury ,Taiwanu je transkulturace s předcházející akulturací. Zelenka a Pásková (2012) tyto dva pojmy rozlišují technickou vyspělostí ovlivněné kultury, kde u akulturace je její vyspělost nižší, nežli ovlivňující kultura a u transkulturace jsou na podobné úrovni. V oblasti cestovního ruchu hovoří o přebírání kultury návštěvníků rezidenty společně s utlačováním své vlastní.

U Taiwanu by se dalo hovořit v průběhu historie o kombinaci obou těchto termínů. V počátcích historie Taiwanu se díky nižší úrovni kulturní vyspělosti domorodých kmenů dá vliv osadníků označit jako akulturace. Postupem času a změnami vedení země se akulturace změnila někdy až na extrémní a vynucenou

transkulturaci, jak je tomu například v období japonské vlády na Taiwanu tzv. japanizaci.

3.3 Vliv cestovního ruchu

Cestovní ruch je významnou částí hospodářství téměř všech států (míněno před epidemií respiračního onemocnění covid-19). Cestovní ruch má jak pozitivní, tak i negativní vliv na konkrétní destinace. Podle Rimeše (2006) můžeme dělit vliv cestovního ruchu na 3 různé aspekty:

1. vliv na ekonomické prostředí
2. vliv na životní prostředí
3. vliv na socio-kulturní prostředí

Pokud bude snižován obecně negativní vliv cestovního ruchu v destinaci a rozvíjen jeho pozitivní vliv, může to prodloužit životnost destinace, aby byla zachována i pro budoucí generace. Proto je vhodné, zabývat se vlivem cestovního ruchu hned od začátku, aby negativní skutečnosti mohly být eliminovány hned po jejich vzniku.

- Vliv na socio-kulturní prostředí

Podle Mokošové (2013) lze negativní vliv cestovního ruchu na socio-kulturní prostředí rozlišit v různých oblastech tohoto prostředí:

1. Oblast sociální (např. turistifikace, efekt turistické pasti, dualizace společnosti, dočasná urbanizace...)
2. Oblast etnografická (xenofobie, etnocida)
3. Oblast kulturní (např. folklorizace, inscenizace, stereotypizace kultury...)

3.4 Turistifikace

Podle Zelenky, Páskové (2012) se jedná o proces, kdy jsou základní funkce konkrétního sídla nahrazovány funkcemi vhodné pro nárůst turistů. Příkladem může být prodejna potravin, která změní svoji funkci a začne kvůli turistům prodávat

pouze suvenýry. Jsou více upřednostňovány potřeby a požadavky turistů před potřebami místních obyvatel. V důsledku toho může vzniknout i ze začátku mírná nesympatie místních obyvatel s turisty, která může vést až k nenávisti. Problém turistifikace je nutné řešit včas, aby se nerozšířil do takové míry, která bude pro destinaci neúnosná.

Vztah mezi místními obyvateli a turisty lze měřit pomocí Doxeyho (iritačního) indexu. Podle Páskové (2012) má 4 stupně – euforie, apatie, znechucení, antagonismus.

3.5 Kulturní šok

Zelenka a Pásková (2012) za kulturní šok označují negativní fyzickou či psychickou reakci návštěvníka při návštěvě místa či státu se zvyky či kulturními aspekty, které jsou vysoce odlišné od jejich domácího prostředí. Hlavními aspekty, které mohou návštěvníky překvapit či zarazit jsou např. tradiční kuchyně, etiketa či zvyky. Jako příklad je v tomto případě možné uvést Evropana navštěvujícího zemi východní Asie. Typickým kulturním šokem pro něj mohou být místní tradiční pokrmy jako různé mořské plody, fermentované pokrmy (natto, páchnoucí tofu), používání bambusových hůlek, etické chování na veřejnosti (smrkání, seznamování) a mnohá další. Aby se kulturnímu šoku podařilo co nejvíce předejít, je velice vhodné si vyhledat informace o hlavních odlišnostech cílové destinace před vycestováním.

3.6 Kultura

“Kultura je soubor nebiologických, typicky lidských prostředků přizpůsobení člověka jeho prostředí, tedy přírodě“ (Štěpař, 2012)

Podle Štěpaře (2012) vzniklo slovo kultura z latinského slova „colere“ – pěstovat. Vymezuje, že kulturou lze nazvat veškeré přizpůsobení se přírodě, které není biologické. Dále zmiňuje, že kulturu lze dělit:

1. Kultura hmotná – vše vytvořené lidskou činností či přírodními jevy (přírodní památky, artefakty)
2. Kultura nehmotná – různé zvyky, tradice, zákony, jazyk apod.

Upozorňuje také na 2 přístupy, jak lze kulturu chápat. Prvním přístupem určuje chápání kultury jako určitý lidský fenomén. Specificky lidskou činností, která je určena

pouze lidem a žádným jiným biologickým druhům. Druhým přístupem značí kulturu jako způsob života odlišných skupin lidí.

Kultura je velmi složitý pojem, který v sobě skrývá mnohé, a proto je velmi důležité jej vymezit a zkonkretizovat.

Kultura, ať už hmotná či nehmotná, je ovlivněná historií, oblastí, ve které se vymezuje či skupinou lidí sdílejících stejné tradice, činnosti, náboženství apod. Ve větším měřítku lze říci, že každý světadíl má svoji typickou, od ostatních aspoň trochu odlišnou kulturu, ať už se jedná o Asii, Evropu či Afriku.

V užším měřítku např. ve východní Asii bude mít určitým způsobem odlišnou kulturu každý stát. K tématu práce se nejvíce vztahují kultury tří států, jimiž jsou Taiwan, Japonsko a Čína. Kulturní rozdíly lze v nejužším měřítku pozorovat i mezi obyvateli různých původů žijících v jedné zemi. V případě Taiwanu bude kultura (především nehmotná) jiná u potomků původních obyvatel tzv. Aboridžinců a u dnešních Taiwanců, jejichž kořeny sahají do států jako jsou právě Čína a Japonsko.

Z pohledů cestovního ruchu je kultura velikým lákadlem a pro mnohé hlavním důvodem k návštěvě konkrétní země, oblasti či kulturní památky. Vlivem cestovního ruchu a velkého množství turistů jsou některé kulturní památky pomalu poškozovány a ničeny. Příkladem mohou být turisté, kteří si chtějí „odnést trochu kultury domů“ a berou si určité předměty jako „suvenýry“ z různých památek. V tomto případě se mluví hlavně o hmotné kultuře, ale velmi důležitá a dosti opomíjená je nehmotná kultura. Vlivem globalizace mohou určité aspekty nehmotné kultury úplně zaniknout. Příkladem se stávají menší restaurační objekty specializující se na místní pokrmy, které bývají vytlačovány franchisovými řetězci (McDonald, KFC...) Je proto velmi důležité chránit jak hmotná, tak i nehmotná kulturní dědictví, aby zůstaly zachovány pro budoucí generace a připomínaly jim kulturu jejich předků.

3.7 Kultura Číny

Pevninská Čínská lidová republika (PRC) je největším státem východní Asie a jedním z kulturních ovlivnění Taiwanu. Tyto dvě země mají spolu hluboce propletenou historii (kapitola 4.1.6) a díky tomu byla Čína hlavním aktérem ve formování taiwanské kultury, jak je známa dnes.

3.7.1 Čínská kuchyně

Adámek (2017) označuje za typický čínský pokrm rýži a rýžové nudle jako přílohu k např. vepřovému či kuřecímu masu. Dále popisuje, že všechny pokrmy až na polévky jsou servírovány pro všechny strávnicky dohromady na jednom talíři, ze kterého si podle chuti odebírají. Jako běžné zvyky při stolování udává používání hůlek, mlaskání, srkání a pomalou konzumaci všech jídel. Podle Beroizové (2013) patří mezi typická jídla např. kuře Kung-Pao. Tento pokrm skládající se z marinovaného kuřete s orestovanou zeleninou a oříšky (hlavně kešu) považuje za celosvětově známý. Zde popisuje, že se v tomto originálním pokrmu z provincie S'-čchuan používají ostré papričky, ale v evropských zemích se většinou jejich využití při přípravě vynechává. Mezi další světové známé pokrmy řadí např. jarní závitky plněné vepřovým masem a zeleninou (ve vegetariánské variantě plněné pouze zeleninou), pekingskou kachnu či knedlíčky plněné masem, které se namáčejí v různých omáčkách.

3.7.2 Svátky / Festivaly

Podle Samoylové (2019) je nejdůležitějším svátkem Čínský Nový rok, nazývaný také Svátky jara, který se slaví v prvních třech dnech lunárního kalendáře. Období oslav zahajují rodinné večere v předvečer nového roku, kde se v jedné domácnosti sejdou členové širší rodiny. Za důležitou část považuje také podávané jídlo a jeho ingredience, kde každá část nese jisté poselství. Rýži připisuje symboliku harmonie, chilli papričkám štěstí, knedlíčkům bohatství a nudle jsou symbolem dlouhého života. S posledním dnem oslav nového roku spojuje konání lampionového festivalu. U tohoto festivalu popisuje mnohé tradice, jako je luštění hádanek na papírových lampionech, konzumaci kuliček z lepkavé rýže se sladkou náplní (tāngyuán), lví tanec a chůze na chůdách.

Druhým nejdůležitějším svátkem je Svátek čistoty a jasu, známý také jako Svátek uklízení hrobů nebo Den předků, který Samoylova (2019) připisuje datu 5.4. Slavení tohoto svátku připisuje nejen Číně, ale i Makau, Hong Kongu a Taiwanu. Za typické tradice považuje čištění hrobů a památníků, přinášení obětí (např. květiny, alkohol, ovoce) a pálení obětních peněz, které jsou podle tradic potřebné k blahobytu zesnulých. Jeho důležitost dokazuje faktem, kde Číňané pobývající v zámoří podstupují cestu do domoviny svých předků, aby jim prokázali úctu.

Jako jeden s dalších kulturně založených svátků považuje Samoylova (2019) festival dračích lodí připadající na pátý den pátého lunárního měsíce. Festival označuje jako velice známý díky pořádaným závodům dračích lodí a požívání rýžových knedlíčků zabalených v rákosovém listí (zòngzi). Svátek spojuje s legendou o sebevraždě básníka Qu Yuana známého svou moudrostí. Podle legendy se k němu podle legendy snažili vesničané dostat na lodích a pomocí bubnů, gongů a bambusových krabiček plných rýže plašili vodní živočichy, aby básníkovo tělo neobklopili.

3.7.3 Mytologie a náboženství

V Číně jsou kromě starověké mytologie spojené s postavami jako Nü Wa, Nefritový císař, Chang'e, Hou Yi, Ma Zu či Guan Yu, podle National Geographic (2019) vyznávána tři hlavní náboženství, a to Konfucianství, Taoismus (Daoismus) a Buddhismus.

Konfucianství přirovnává National Geographic (2019) spíše k formě filozofie nežli čirému náboženství, které bylo jistou životní cestou starověkých Číňanů ovlivňujícím, tuto zemi dodnes. Titul zakladatele konfucianství přiřazuje právoplatně filozofu Konfuciovi, jehož učení zformované ze starých náboženských zásad dalo formu všem sférám života starých Číňanů od vztahů mezi rodinnými příslušníky a veřejností po edukativní standarty pro vládu nad zemí. Dále sděluje, že jeho učení bylo založeno hlavně na humanismu a na důležitosti mezilidských vztahů namísto rituálů a uctívání božstev a duchovna. Právě proto je konfucianství cestou filozofickou nežli duchovní, i když je do této sféry zahrnováno. Tehdejší společnost byla vysoce nábožensky založena, jejich úcta k předkům a rituály byly konfucianstvím vysoce ovlivněny.

Vznik Taoismu spadá podle National Geographic (2019) do období krátce po vzniku konfucianství s kontrastním základem v duchovní podstatě života a smyslu vesmíru. Tyto dva směry řadí do přímé opozice díky nepodstatnosti humanismu, vlády a společnosti jako lidským výtvorům jdoucím mimo Tao, vedoucí cestě taoismu. Upozorňují na velký důraz kladený na dlouhověkost duše a těla spojené se splynutím s přírodou. Dále sdělují, že i přes všechny jejich rozdíly

byla společnost schopna vstřebat obě učení společně, kde hlavními aspekty ovlivněnými taoismem byla kromě umění a literatury věda, a to hlavně tradiční čínská medicína díky jeho spojení s přírodou. Tím poukazují na společnou snahu zlepšení kvality života díky velkému přínosu ve zdravotnictví formou experimentů s různými léky na lidských a zvířecích subjektech.

Buddhismus se v Číně podle National Geographic (2019) zpopularizoval v období 1. století pomocí taoismu, kde byl díky podobnostem v jejich praktikách využit právě Taoismus k překonání jazykové bariéry mezi Indy a Číňany. Hovoří zde o vzájemném ovlivnění a narůstající konkurenci mezi těmito dvěma směry o získání co nejvíce věřících na svoji stranu, která posílila jejich vitalitu. Značí zde, že s postupem ucelení Buddhismu jako jednoho z hlavních náboženství Číny se jeho koncepty sloučily s Taoismem a Konfucianstvím a společně ucelily starobylé čínské společenstvo a vládu a jejich vlivy jsou ke spatření jak v umění, tak v architektuře a literatuře.

National Geographic (2019) značí vlivy všech tří směrů v dnešní době jako velmi rozšířené. I přes jejich rozdíly jim přiřazuje velkou důležitost v mnoha kulturních odvětvích.

3.7.4 Významné přírodní památky

Mezi přírodní čínské památky patří např. národní park Čang-t'ia-t'ie. Podle Štíplové (2018) se tento národní park nachází v krajinné oblasti, která byla zapsána na seznam UNESCO. Hlavním symbolem parku označuje skalní věže, které jsou až 400 m vysoké. Další přírodní atraktivitou je hora Chua-šan, kde se podle Hoceka (2017) jedná o jednu z pěti posvátných hor, se stezkami vytesanými do skály. Mezi další atraktivity řadí Soutěsku tygřího skoku, pohoří Žluté hory a mnoho dalších.

3.7.5 Významné kulturní památky

Podle Otteové (2017) je velmi známou památkou Zakázané město, sídlo vládců dynastií Ming a Quing. Vzhledově ho popisuje jako rozlehlý komplex samostatných paláců zdobených tradičními prvky čínské kultury, jakými jsou např. prohnuté střechy.

Vstupní branou do města označuje Bránu Nebeského klidu s portrétem Mao Ce Tunga. Město dále dělí na Trojici nejvyššího chrámu (Taimiao), Tři nejvyšší síně – Teihedian, Zhonghedian a Baohedian, Poledníkovou bránu (Wumen), Bránu nejvyšší harmonie (Taiheman) a areál vnitřního města s jeho obytnou částí. Dále popisuje památky jako Velkou čínskou zeď označovanou za jeden ze státních symbolů se svou délkou přesahující 6400 km, hrobky císařů dynastie Ming a Quing či architekturu města Šanghai.

3.7.6 Zajímavosti

Podle Budinského (2014) jsou Číňané velice pověřivý národ, a proto se snaží vyhnout číslům 4 a 13. Jako důvody uvádí, že číslo 4 se v čínském jazyce vyslovuje podobně jako slovo smrt (si) a číslo 13 převzali od západní kultury, kde jejich absence může být viditelná např. ve výtazích, kde jsou začerněna či úplně vynechána.

V Číně mají barvy podle Pavlíka (2005) svůj kulturní význam a systém. Zdůrazňuje zde využití pětičlenných skupin podle živlů (země, oheň, voda, kov, dřevo) mimo jiné ve světových stranách (kde pátou tvoří střed), ročních obdobích, ale také v barvách (červenou, zelenomodrou, bílou, černou a žlutou). Červenou (hong) popisuje jako barvu radosti, léta a ohně, kde je využita od svatebních šatů po obálky s peněžními dary. Bílou (bai) a černou (hei) označuje jako smuteční, kde je při smutečních obřadech nošeno bílé oblečení na rozdíl od černého v Evropě. Žlutou (huang) spojuje s pozicí panovníka velice podobnou výslovností obou slov a značí ji jako národní barvu Číny. Do zelenomodré (qing) zahrnuje sytě zelenou (lu) symbolizující, podobně jako červená, radost a štěstí. Dále do ní zahrnuje odstíny připomínající barvu nefritu (jadeit), který svým použitím ve šperkařství jako kámen vzácnější, než zlato symbolizuje eleganci a dokonalost.

Využití barev je významné i v architektuře, kde převládají právě barvy jako červená, žlutá a odstíny zelené symbolizující štěstí, bohatství a noblesu.

Při seznamování s Číňanem není vhodné na rozdíl od západní kultury hledět při podávání ruky do očí, ale do země.

3.8 Kultura Japonska

Japonsko je jedna z mála zemí, která měla kulturní vliv na Taiwan, a to hlavně ve druhé polovině 20. století. Stejně tak jako Taiwan, i Japonsko bylo ovlivněno kulturou pevninské Číny (kapitola 3.7). příkladem mohou být čínské znaky Kanji využívané společně s japonskými abecedami Katakana a Hiraganou. Čína je také důvodem, proč byl Taiwan pod nadvládou Japonska (viz. Kapitola 4.1.6)

3.8.1 Japonská kuchyně

Díky své poloze má podle Hůlkové (2017) Japonsko velice rozvinutý rybolov, který pomohl obohacením japonské kuchyně o mnohé pokrmy z ryb a mořských plodů. Popularitu konzumace ryb přiřazuje zákaz konzumace masa, do kterého nebyly ryby zařazeny. Jako příklady uvádí tuňáka, úhoře, platýse, krevety či známou jedovatou Fugu, jejíž příprava je klíčová a chyba fatální. Výjimkou označuje sumce, který se zde kvůli legendě o obřím sumci způsobujícím zemětřesení nekonzumuje.

Žižková (2018) za základní pilíře kuchyně kromě ryb považuje také rýži, nudle, zeleninu a různé druhy omáček. O důležitosti rýže se zmiňuje Hůlková (2017) ve využití coby historického platidla a obětiny při buddhistických a šintoistických obřadech. Nudle rozděluje na tři typy, kterými jsou ramen, soba a udon. U masa znovu poukazuje na historický zákaz konzumace, který trval do roku 1868. Po jeho zrušení poznamenává růst popularity masitých pokrmů jako proslulého steaku Kóbe, jehož export mimo území Japonska je přísně zakázán. Za populární japonské pokrmy považuje Žižková (2018) polévky s nudlemi ramen, soba a udon, smaženou tempuru, knedlíčky Gyoza, takoyaki obsahující chapadla chobotniček, okonomiyaki či smažené nudle Jakisoba.

3.8.2 Svátky / Festivaly

Příkladem jsou podle Rodgerse (2019) oslavy nového roku podle gregoriánského kalendáře, které trvají od 30.12. do 3.1. Oslavy tradičního nového roku jsou konány ve stejnou dobu jako oslavy Čínského nového roku (kapitola 3.6.2). Další populární událostí udává festival třešňových květů Hanami, konající se v době rozkvětu sakur od března do května. Jako velmi významný svátek označuje narozeniny císaře Akihita 23.12., kdy je veřejnosti zpřístupněno vnitřní nádvoří

císařského paláce, jež je možné navštívit i 2. ledna v době oslav nového roku. V Japonsku jsou také velice populární letní festivaly ohňostrojí, které Japonci navštěvují oděni do tradiční yukaty, odlehčené varianty kimona. Svým stánkovým prodejem tradičních pochutin připomíná taiwanské noční trhy (kapitola 4.4).

3.8.3 Mytologie a náboženství

Watanabe a kol. (2020) uvádí, že v Japonsku jsou nejrozšířenější formou náboženství šintoismus s buddhismem a křesťanstvím, kde se jejich vliv a vyznání prolíná do smíšeného vyznání. Popisuje, že jedna osoba může věřit v šintoistické bohy a zároveň patřit do buddhistické sekty. Zmiňuje také přítomnost buddhistického oltáře v mnohých japonských domácnostech uctívajících jejich předky prostřednictvím různých rituálů.

Šintoismus je jako většina historických náboženství politeistické se svým panteonem bohů. Stejně jako u ostatních starověkých náboženství jsou objekty a v některých případech i osoby podle Watanabeho a kol. (2020) považovány za bohy. Do šintoistické mytologie se zařazují bohové Izanami no Mikoto a Izanagi no Mikoto jako první bohové. Dalšími známými postavami je trojice bohů vzniklých po odchodu Izanagiho z podsvětí (Yami). Podle mýtu si Izanagi umyl obličej a z kapek vody z očí se zrodili bohyně slunce Amaterasu a bůh měsíce Tsukuyomi. Z kapky ztékající po jeho nosu vznikl bůh moří Susano. S bohyní Amaterasu se například vážou posvátné národní předměty, a to měděné zrcadlo Yata no Kagami, meč Kusanagi no Tsurugi a šperk Yasakani no Magatama. Kromě bohů do mytologie patří tradičně i duchové (Yūrei) a démoni (Yōkai), mezi které patří např. Yukionna (sněžná žena) či Futakuchionna (dvoustá žena).

Buddhismus byl podle Watanabeho a kol. (2020) představen Japonsku Jižní Korou a rozšířil se díky přímému kontaktu s pevninskou Čínou. Poukazuje na rozkvět buddhismu skrze stavbu chrámů a klášterů v 8. století. Postupem času popisuje vznik sekt a odvětví jako Tiendaiské a Shingonské sekty, či zen buddhismus jeho dlouholetou tradicí. Jako odvětví dnešní doby považuje Nichirenský buddhismus a sektu Jōdo Shinshū.

Představení křesťanství datuje Watanabe a kol. (2020) do druhé poloviny 16. století díky misionářským plavbám Evropanů. Šíření zde netrvalo tak dlouho, protože kolem roku 1603 za doby ustanovení Tokugawského shogunátu upozorňuje na zákaz křesťanství na území Japonska, což donutilo křesťany přejít do utajení na odlehlé ostrovy do zrušení zákazu roku 1873. Tuto dobu označuje jako znovu představení křesťanství misionáři ze Západu, i když nenašlo velkého úspěchu a patří mezi méně praktikovaná náboženství. Vlivy jsou ale v dnešní době stále vidět ve formě slavení svátků jakými jsou Vánoce a Valentýn, které jsou díky vlivu moderní společnosti spíše komerčními svátky než tradicemi.

3.8.4 Tradiční formy umění

Japonsko se vyznačuje mnoha tradičními formami umění, které se podle Watanabeho a kol. (2020) na rozdíl od těch čínských vyznačují svou jednoduchostí a elegancí. Řadí mezi ně aranžování květin Ikebana, divadelní formy umění jako Kabuki (divadlo se zpěvem a tancem s využitím masek), Bunraku (loutkové divadlo), kyogen (komická opera), také umění kaligrafie, čajové ceremoniály, psaní haiku či skládání origami. Mnohé tyto formy nejsou mezi mladšími generacemi až tak populární, ale i tak se stále vyučují a praktikují např. formou školních klubů.

3.8.5 Významné přírodní památky

Jako národní symbol Japonska označuje Hůlková (2017) posvátnou horu Fuji, kterou místní s úctou nazývají Fuji-san. Dodává, že se jedná o dlouho neaktivní vulkán. Ohledně jeho nečinnosti se zmiňuje o šintoistické bohyni Konohanasakujahime, která svou magií vulkán uklidňuje pomocí rozkvétajících sakur. Kolem hory popisuje výskyt pěti jezer vytvářejících nádhernou scenérii, která přitahuje mnoho turistů. U jeho úpatí se podle redakce National Geographic (2020) nachází nechvalně známý les sebevrahů Aokigahara s jeho temnou atmosférou díky lidem, kteří zde ukončují svůj život. Další atraktivitou je národní park Nikkó, který se podle Pospíšila (2019) rozpíná mezi městy Nikkó a Natsushiobara a nabízí nádhernou nedotčenou přírodu.

3.8.6 Významné kulturní památky

V Japonsku se nachází mnoho různých chrámů vzhledem k převažujícímu náboženství šintoismu a buddhismu (kapitola 3.8.3). Příkladem je podle Hůlkové (2017) chrám Sensō-ji, který označuje jako nejnavštěvovanější buddhistický chrám v Tokiu. Dalším chrámem je Fushimi Inari, kde se podle Žižkové (2018) jedná o nejdůležitější svatyní šintoismu v Kjótu. Popisuje, že ke svatyni vede více než deset tisíc červených bran. Z moderních staveb se jedná např. o telekomunikační věž Tokyo Sky Tree nebo mrakodrap Umeda,

3.8.7 Zajímavostif

Při seznamování s Japonci je světově známé a slušné se mírně poklonit, i když se ze západního světa respektuje i podání ruky. Také je vhodné dát malý dárek z ruky do ruky. Při předávání darů či vizitek je však nutné je podávat oběma rukama, protože podání jen jednou rukou je považováno za neslušné.

Budinský (2014) upozorňuje na smrkání na veřejnosti, které v Japonsku je velmi neslušné a za tolerovatelné místo pro nutné smrkání označuje veřejné toalety. Dále dává důraz na nutnost častého přezouvání před vstupem do jakýchkoliv vnitřních prostor, kde si většina hostů bere svou vlastní domácí obuv s sebou na návštěvy. Jako speciální příklad udává přezutí do vyhrazeného páru obuvi k použití toalety. Popisuje také, že viditelné tetování je považováno za znak japonské mafie Jakuzy a potetovaným lidem je zakázán vstup do lázní a horkých pramenů. Zde dodává důraz na důkladné umytí mýdlem před ponořením do vody včetně domácích koupelí.

4 Praktická část

4.1 Taiwan

4.1.1 Charakteristika

Taiwan neboli Čínská republika (ROC) je malý ostrovní stát poblíž pobřeží Čínské lidové republiky (PRC). Jeho dalšími nedalekými sousedy jsou Hong Kong, Filipíny a Japonsko.

Tento ostrov byl v minulosti nazýván několika jmény rozdílnými národy, které ho navštívili. „*Číňané ho nazývali Velký Lu Chu kvůli jeho záměně za souostroví Loo choo. Portugalci a Nizozemci ho díky jeho přírodní kráse pojmenovali Ostrov Formosa.*“ (převzato z Campbell, 1903)

4.1.2 Geografie a územní členění

Podle Andradeho (2008) je většina krajiny Taiwanu hornatá, kde ho Ripon [(1990) in Andrade, 2008]] vzhledově přirovnal ke třem horám postavených jedna na druhé. Nejvíce hornatá je centrální část s východním pobřežím ostrova, kde poněkud zhoršuje dopravní situaci, jelikož je zde téměř nulová možnost přímého dopravního spojení mezi východní a západní stranou ostrova. Západní pobřeží je nížinné a hustěji obydlené. Také zmiňuje, že díky tomuto reliéfu je zde rozmanité klima od subtropického v nížinách po chladnější vrcholky hor. Jsou zde také velmi rozdílné poměry srážek

Velikostně ho Davidson (1903) přirovnal ke Skotsku s tím, že rozloha Taiwanu je ve srovnání poloviční.

Taiwan se územně dělí na několik okresů a velkých měst, které se samy dále dělí na menší okresy a městské části. Příkladem okresu může být Hualien na východním pobřeží a příkladem městského celku je Tainan, který má celkovou rozlohu větší než Hualien a kde se nachází mnoho menších okresů jako Anping či Baihe. Na těchto dvou okresech jsou vidět různé klimatické rozdíly. Zatímco Tainan leží v nížinné oblasti jihozápadu, kde jsou denní teploty po celý rok poměrně

vysoké s nižším množstvím srážek, Hualien je situován na hornatém východě, kde jsou teplotní rozdíly mezi dnem a nocí mírnější s vysokým množstvím srážek. Díky blízkosti moře je ve vzduchu vyšší vlhkost než v Evropě, která společně s klimatem dopomáhá k rozmanitosti místní flóry.

4.1.3 Měna

Národní měnou je Nový taiwanský dolar (NTD nebo TWD), jehož směnná hodnota na České koruny je přibližně 1,4Kč za jeden NTD. Jejich mince a bankovky jsou tištěny v podobných hodnotách jako koruny, ale s pár výjimkami. Co se mincí týče mají jen hodnoty 1,5,10 a 50 NTD, což se od korun liší jen absencí dvoudolarových a dvacetidolarových mincí. Nejvyšší hodnotu bankovek lemuje hranice 2 000, kde vyšší hodnoty nejsou tištěny. Díky výhodnějšímu kurzu koruny jsou zdejší potraviny a oblečení levnější než v ČR. Výjimkou jsou potraviny, které zde nejsou tak dostupné jako například mléko zde dosahují pro Čecha nepřehledných cenových hodnot až 90 NTD za litr.

Z kulturního hlediska jsou na bankovkách tištěny motivy historických staveb, fauny a flóry či legend z mytologie (obr. 1)

Obrázek 1: Příklady taiwanské měny, vlastní zpracování (20.4.2020)

4.1.4 Jazyky

Úřední řečí je mandarínská čínština využívající tradičního stylu psaní znaků. Tím se poněkud liší od pevninské Číny využívající zjednodušených znaků. V některých případech je zde k vidění i zjednodušená forma, ale místní obyvatelé si

potrpí na využívání tradiční. Dalším hojně používaným jazykem je zde vyvinutá taiwanština, která využívá kompletně jiného stylu znaků než její hlavní jazyk. Pomocí tohoto „nářečí“ jsou například schopni vysvětlit výslovnost německých slov žákům základní školy, kteří se taiwanštinu učí jako jeden z primárních jazyků, bok po boku s čínštinou. Nejsou to ale jediné používané jazyky na Taiwanu. Neopomenuta jsou ani tradiční nářečí domorodých kmenů, která se také stále využívají. Z historických důvodů se ve školách také aktivně vyučuje japonština, jež byla v období japanizace jediným povoleným úředním jazykem. Poslední hojněji využívanou řečí je angličtina jako celosvětově využívaný jazyk. Tyto dva jazyky mají rozdílné rozšíření využívání mezi generacemi, kde starší část populace se lépe dorozumí v japonštině než v angličtině, kterou lépe ovládají mladší generace. Bohužel pro některé studenty je obtížné ji aktivně využít, jelikož hlavním stylem výuky angličtiny je čtení a psaní, kde mluva je odsunuta na nižší důležitost. I když rozumí tomu, co slyší, je pro ně mnohdy obtížné vyslovit své myšlenky, protože mají obavy, že se spletou a druhá strana jim nebude rozumět. I přes to se ale vždy snaží.

4.1.5 Obyvatelstvo

Obyvatelstvo je složeno z velké většiny Hanskými Číňany a malou skupinu zde tvoří domorodé kmeny zachovávající svou historickou tradici. Co se obyvatel jako takových týče, jsou velice laskaví a ochotní vůči cizincům. I přes jazykovou bariéru jsou schopni poskytnout pomoc, když je člověk osloví. Velmi dobrým pomocníkem jsou překladatelé, kam mohou bez obav napsat, co chtějí sdělit. Jsou velmi rádi a někdy i překvapeni, když k nim Evropan promluví jejich jazykem, i když je teprve začátečníkem.

Také je vidět rozdíl mezi přístupem Taiwanců a Číňanů například na letištích. Zatímco na Taiwanu jsou letištní prohlídky velmi podobné jako v ČR, Čína na prohlídky klade velký důraz. Někdy mohou mít podezření, že předmět zapomenutý v kapse jako kus akvamarínu nebo tampon může být něco naprosto jiného.

Ve školách platí stejný přátelský přístup jako na veřejnosti. I když mohou někteří studenti na první dojem působit trochu chladně, je to spíše tím, že nemají

důvěru ve své znalostech angličtiny, ale většinou se najde hrstka studentů, která se nebojí ujmout zahraničního studenta a pomoci mu porozumět výuce. Mnoha vyučujících je velmi vlídných a shovívavých vůči začátečníkům čínského jazyka, ale v výuce se snaží využívat co nejméně mluvené angličtiny, aby se studentům jazyk učil lépe bez rozptýlení jiným jazykem. Když je ale potřeba ji použít, tak samozřejmě pomohou s porozuměním, zbytek je ale na studentech.

4.1.6 Historie

Podle Davidsona (1903) se první zmínky o Taiwanu datují do 7 století, kdy se začaly provádět první expedice na Formosu, začaly prvotní interakce s původními Aboridžinci, se kterými bylo zprvu velmi složité se domluvit. Dále se shoduje s Andradem (2008), že prvotní migrace z pevninské Číny jsou datovány k počátku 16. až 17. století díky začínajícím výměnným obchodům mezi Čínou a Japonskem. Tím také utvrzuje postupný vývoj Taiwanu jako důležitého středobodu obchodu mezi těmito zeměmi po dlouhou dobu. Stále tu ale bylo důležité vytvořit a udržet pozitivní vztahy s domorodými skupinami, které byli podle Davidsona (2008) mezi sebou velmi teritoriální. Také se zmiňuje to, že díky postupnému soužití těchto společenstev se pomalu vyvíjela nová řeč, která se uchytila jako taiwanština, jedna z dnešních úředních řečí Taiwanu.

Formosa ale nebyla vždy jen pod vládou Číny. I jiné národy se vylodili na jejím pobřeží. Andrade (2008) zmiňuje portugalskou expedici v toce 1582 jako první evropskou expedici, co kdy stanula na Taiwanu s tím, že to byla jejich zastávka před návratem do Macau.

Oba zdroje shodně označily Nizozemí jednou z nejsilnějších mocností, co kdy zavítala na Formosu. Tvrdí, že za doby španělských a portugalských kolonií, využili Holanďané oslabené obrany Španělů a díky tomu byli schopni více využít výhodné polohu ostrova pro svůj obchod. Hlavním vývozním artiklem evropských kolonistů na Taiwanu bylo především koření, které pro ně bylo jinak nedostupné.

Mezi významné přístavy této doby patří podle Andrada (2008) Taoyuan ležící na území dnešního Tainanu, který zde byl postaven na nahromaděné zemině říčních nánosů. Proto se dnes může zdát poloha některých staveb sloužících jako přístavní brány poněkud podivně daleko od pobřeží např. Chihkan Tower (Pevnost

Provintia, kapitola 4.6.1) ležící nedaleko Tainanské vlakové stanice. Holandská nadvláda zde byla velmi prominentní a podmanila si i čínskou kolonii, kterou podle Andrada (2008) sem vysílala Čína řešit problémy vyvolané domorodými vesnicemi. Davidson (1903) zde zmiňuje příbytek obyvatel prchajících z pevninské Číny před probíhajícími válkami s Mandžui. Čínští migranti cestovali skryti v podpalubí obchodních lodí mezi zbožím, jelikož byl útek ze země nelegální.

Čína se dle Davidsona (1903) dostává zpět k plné moci díky invazi Košingy, jehož válečná síla donutila jak Mandžui na pevnině, tak Evropany na Taiwanu ke kapitulaci. Liščák (2003) navazuje administrativní reformou, kde ostrov rozdělil na dvě prefektury a manifestoval svou dominanci domorodým kmenům, které v minulosti podporovaly Holanďany. V polovině 19. století poukazuje na zvýšený zájem Ameriky a mnoha evropských států o zapojení Taiwanu do obchodu mezi západními mocnostmi a dálným východem. Spolu s otevřením čtyř přístavů západním zemím upozorňuje na obnovu šíření křesťanství pomocí misí pojištěných nerovnoprávnými smlouvami mezi západními mocnostmi a Čchingskou vládou, která zajistila bezpečí křesťanských misionářům na Taiwanu a připojení taiwanské ekonomiky na trh. Zmiňuje zde hlavně misionáře z Francie, Španěle z Filipín a Anglie, stavby prvních kostelů a jejich počínající náboženský vliv na domácí obyvatele.

V této době se objevují podle Liščáka (2003) konflikty s Japonskem a Francií, kde kvůli napadení rybářské výpravy domorodým kmenem požadovalo Japonsko po obsazení jeho území peněžní vyplacení škod a obsazení části severního Taiwanu okupovaného Francií. Díky těmto událostem hovoří o realizaci důležitosti Taiwanu a s tím spojeného rozvoje jako samostatné provincie s hlavním městem Tainan, jehož statut po změně guvernéra získalo město Taipei. Na přelomu století vymezuje několik přelomových událostí v historii Taiwanu. Jako první popisuje smlouvu mezi Čínou a Japonskem o předání vlády nad provincií bez jejich přímého vědomí, s tím spojené vyhlášení samostatného Taiwanského demokratického státu 23.5.1895 a následnou okupaci Taiwanu Japonskem i přes poskytnutou pomoc Francouzů. Hlavním důvodem označuje odchod vůdčích osob do zahraničí.

Období japonské nadvlády nad Taiwanem popisuje Liščák (2003) omezením dopravy mezi ostrovem a pevninskou Čínou, přinucením přijetí japonského občanství, extenzivním hospodářským rozvojem a kladením důrazu na školství a vzdělání. V době 2. světové války zdůrazňuje propagaci tzv. japanizace, kdy byl do popředí protlačován japonský styl života spojený s prominentním využíváním japonštiny v tiskovinách a školství, převzetím šintoismu jako hlavního náboženství a upřednostnění užívání japonských jmen. Pro tradiční taiwanskou kulturu to indikovalo prozatímní zánik. Konec válečného období spojuje s koncem japonské okupace.

Po válce se podle Liščáka (2003) Taiwan vrátil pod čínskou nadvládu bez možnosti výběru změny občanství či státní správy. Bohužel s touto změnou vedení přišlo také mnoho problémů a obtíží. Liščák (2003) mezi ně řadí hlavně masivní hospodářskou krizi, s tím spojenou inflaci a narůstající občanské nepokoje. Za nejznámější událost považuje masakr 28. února, kde byl protirežimní protest krvavě potlačen a masakrování Taiwanců brutálně pokračovalo několik dní s velkými ztrátami. V dnešní době je jako připomínka vybudován památeční park poblíž taipeiského muzea. (obr. 2) Za důležitou změnu považuje příchod reprezentantů strany Kuo Min Tang (KMT) v čele s Čankajškem a následné oddělení politického režimu od Čínské lidové republiky. Díky tomu popisuje vzniklou podporu USA, členství Taiwanu jako zástupce celé Číny v OSN, mnohonásobné zlepšení stavu hospodářství a vylepšení státní samosprávy. V dnešní době jsou vztahy mezi Taiwanem a Čínou stále mírně napjaté, jelikož z pohledu ČLR jsou stále jejich provincií a kladou si na ně stále nároky.

Obrázek 2: Park 28. února v Taipei, vlastní zpracování (5. 4. 2019)

4.2 *Kultura Taiwanu*

4.2.1 Literatura

Liščák (2003) poukazuje na rané začátky literatury v počátku 17. století. Důvodem minimálního literárního vývoje označuje nedostatek intelektuálů na taiwanském území. Hlavním literátem této doby jmenoval Shen Kuang Wena, jehož poezie položila základy taiwanské literatury jako takové. Ranými tématy označil zprvu okolní krajinu, kdy se díla nedotýkala společnosti jako takové, ale postupem času se literární pohled přesunul na prostý lid a jeho kulturu.

Následný vývoj vymezuje odchodem většiny básníků zpět do pevninské Číny a snahu zbylých spisovatelů udržet taiwanskou kulturu pomocí básnického spolku Li She (Společenstvo dubu), pod kterým vydávali podpůrný časopis pro národní hnutí. V této době také upozorňuje na příchod a adaptaci experimentálních žánrů literatury. V období 1. světové války a okupace Taiwanu Japonskem popisuje rozdíly mezi čínskou a taiwanskou literaturou využitím japonštiny a prosazující se taiwanštiny jako spisovného jazyka v literatuře. Podotýká také jejich narůstající odpor proti okupujícímu Japonsku

zakládáním literárních spolků na propagaci současné taiwanské situace pomocí časopisu *Taiwanská mládež* spojený se snahou levicové politiky, které bohužel nespĺnilo jejich očekávání.

Období po 2. světové válce popisuje jako dobu, kdy do literatury vstupuje i starší tradice a mýty původních obyvatel poprvé v psané formě. Politická situace má v této době také velmi vysoký vliv na tematiku psaných děl. Zde znázorňuje zvýšení protikomunistické propagandy a naproti tomu zvýšenou opatrnost spisovatelů, jelikož se vláda nad Taiwanem dostala do rukou Číny, která nastavila tradiční čínštinu jako jediný použitelný jazyk, a tím vytvořila jazykové bariéry pro rodilé Taiwance. Tato situace se ale postupem času zlepšila a původní jazyky se do literatury vrátily v 90. letech.

4.2.2 Malířství a sochařství

Malířství se postupem času začalo podle Liščáka (2003) rozvíjet od 18. století amatérskými malbami učedníků s malým počátečním vlivem. Za důraznější periodu rozkvětu malířství považuje období japonské okupace, kdy byli malíři ovlivněni jak japonskými malbami, tak i francouzským impresionismem skrze Japonsko. Příviv pravé čínské malby tuší a tradiční krajinomalby dokládá k poválečnému období po roce 1949. Pokračuje narůstající emigrací malířů na západ a do Ameriky, kde vylepšovali svou tvorbu a také narůstající množství malířských stylů zachovaných a praktikovaných dodnes.

Co se sochařství týče, EY (2014) přikládá jeho význam hlavně chrámovým a lidovým sochám, ale podle Liščáka (2003) se dostalo do popředí v poválečném období spíše v abstraktním směru.

4.2.3 Tradiční formy umění a náboženství

Podle EY (2014) se velké množství historických umění z pevninské Číny zachovalo a praktikuje dodnes např. v taoistických chrámech či na kulturních akcích a festivalech. „Mezi populární lidová řemesla patří bambusová řemesla, rytí zlata, sochařství nefritu, výroba luceren, rytí do kůže, řezání papíru, výroba keramiky a porcelánu a řezbářství. Mezi hlavní tradiční divadelní umění patří akrobacie, dračí a lví tance, lidová opera, hudba a loutkářství.“ Převzato z EY (2014)

Také zmiňuje i přizpůsobenou kulturu Hakků, kteří obohatili kulturu Taiwanu o výrobu papírových slunečníků, tradiční oblečení lidové písně a operu. Dodává, že všechna tyto řemesla a tradice jsou v dnešní době velmi populární a lidé často vyhledávají rodilé Taiwance, kteří tato řemesla předávají dalším generacím.

Náboženství na Taiwanu je velmi rozmanité díky kolonizátorům, kteří s sebou přinesli svá rodná vyznání, která se postupem času chytila mezi obyvateli. V první řadě tu ale podle EY (2014) byla tradiční vyznání domorodců zahrnující animismus a uctívání předků, která se stále vyznávají, i když většina obyvatel je i jiného vyznání. Jako první nová náboženství uvádí buddhismus a taoismus a konfucianství příchodem čínských migrantů (kapitola 3.7.3) a křesťanství evropských výprav, kdy ostatní časem následovaly. Co se týče starých náboženství, obyvatelé věří, že každý z bohů byl předtím člověkem, kdy jejich duše byly vyzvednuty do nebes a byl jim udělen božský stav. Jako nejznámější bohyni EY (2014) uvádí Ma Zu známou jako bohyně moře, která chrání námořníky a rybáře před katastrofami. Uvádí, že jen Ma Zu je zasvěceno kolem 700 chrámů. Jedním z příkladů je chrám Ma Zu v Nejmenu (Obr. 3) Mnoho dalších bohů má také zasvěcené chrámy, které jsou vysoce navštěvované veřejností.

„V chrámu lidé často pálí vonné tyčinky a modlí se k božstvům a pálí duchovní peníze, aby posílili pohodlí předků v posmrtném životě nebo si zajistili jejich pomoc jako strážců. Mnoho také házejí věšteckými bloky nebo tahají věstecké hůlky, aby požádali o božské vedení. Velké množství lidí má také oltáře ve svých domovech, kde denně nabízejí jídlo, kadidlo a modlitby svým předkům.“ Převzato z EY (2014)

Obrázek 3: Chrám Ma Zu v Neimenu, vlastní zpracování (25. 5. 2019)

Za velmi rozšířené náboženství také považuje buddhismus s jeho zastoupením mnoha organizací např. Nadaci Tzu Chi. Popisuje ji jako velmi aktivní v mnoha humanitárních okruzích a mezinárodně známou pro svou rychlou mobilizaci dobrovolníků na pomoc oblastem zasaženým katastrofami. Mezi velmi proslulá buddhistická společenstva uvádí Fo Guang Shan Monastery ,(kapitola 4.5.3) s největší bronzovou sochou Buddhy na světě (Obr.13) se svými úctyhodnými 50 metry, the Dharma Drum Mountain World Center for Buddhist Education, Chung Tai Chan Monastery a Ling Jiou Mountain Buddhist Society.

Dalšími významnými náboženstvími jsou Evropany rozšířené křesťanství, díky němuž jsou založeny křesťanské univerzity a podle EY (2014) je jedním z velice vlivných vír na Taiwanu, dále také Taoismus se skoro 10 000 chrámy po celém území, Islám s pouze 300 let starou historií, konfuciánství a mnohá další.

4.3 *Taiwanská kuchyně*

Většina taiwanské kuchyně je výrazně ovlivněna kuchyní čínskou (kapitola 3.7.1), kde je velké zastoupení ingrediencí jako rýže a nudle. Díky blízkosti moře jsou mořské plody jako krevety a oliheň taktéž velmi využívanými potravinami podobně jako v kuchyni japonské (kapitola 3.8.1). Co se týče některých zajímavostí, jejich pečivo je sladší než klasické evropské pečivo, i když je podáváno se slanými potravinami jako klobásami či vejcem. Tento fakt je prominentní díky důležitosti cukru v historii. Vše je způsobeno díky tomu, že se v historii spojovalo vlastnictví cukru a cukrové třtiny s vysokou peněžní hodnotou. Proto je právě cukr velmi využíván v místní kuchyni. Klasickou potravinou je také sójová omáčka a fazolková pasta využívaná především v dezertech.

Hojně zastoupenými pokrmy jsou pařené či smažené knedlíčky plněné masovou směsí, smažená rýže, smažené nudle, hovězí polévka s nudlemi grilovaná (Obr. 4.) či smažená oliheň nebo chuťově, a hlavně typickým zápachem proslavené páchnoucí tofu podávané se zelím a česnekem, které byly použity k ochucení tofu při fermentaci. Díky nevelké oblibě mezi cizinci jsou místní velmi překvapeni, když se najde někdo, komu tento pokrm zachutná.

Obrázek 4: Grilovaná oliheň (vlevo) , noční trhy v Hua Lien, vlastní zpracování (18.5.2019)
Obrázek 5: Páchnoucí tofu(vpravo) noční trhy v Tainanu, vlastní zpracování (4.3.2019)

Zajímavostí je tak zvané travní želé, které je v zimních měsících podáváno horké jako polévka s arašídý a v letních měsících jako chladná želatina či pudink.

Mezi nejoblíbenější nápoje patří různé variace ledových čajů jako jasmínový, zelený a černý podávané čisté nebo s mlékem, ale jsou tu i čaje z tara a zimního melounu. Oba tyto čaje mají velmi odlišnou chuť od ostatních druhů. Hlavním, dalo by se říct i národním, nápojem jsou tyto čaje s tapiakovými perlami, tedy čaje s perlami boba či bubble tea. Originální variace bubble tea jemléčný čaj s perlami a hnědým cukrem. Využití mléka není spojeno jen s čajem, ale i smícháno s různými druhy ovoce. Příkladem může být zdejší proslulé mango, papája, hrozny, nebo meloun.

Většina těchto nápojů a jídel jsou prodávána ve stánkovém prodeji či malých restauracích lemujících ulice měst, kde je velmi populární možností si jídlo vzít s sebou. Tato možnost je přítomná i v areálech univerzit, kde si studenti mohou takto zakoupený oběd odnést s sebou do pokojů. Díky tomu jsou zde velmi rozšířené obchody jako Family Mart a 7Eleven, kde nabízí hotové pokrmy s možností ohřevu v mikrovlnných troubách přítomných za pokladním pultem.

4.4 *Taiwanské noční trhy*

Noční trhy jsou velmi populární a proslulou tradicí, kdy se ve večerních hodinách prázdné ulice a náměstí naplní životem. Mnoho nočních trhů je složených z mnoha rozkládacích stánků a stánků s tradičním jídlem jako je páchnoucí tofu (obr.5), grilovaná oliheň (obr.4) nebo různými soutěžemi, oblečením, doplňky a drobnou elektronikou. O přítomnosti stánku prodávajícího tofu je každý návštěvník seznámen skoro okamžitě poté, co se octne v alespoň pětmetrovém okruhu díky nechvalně známému zápachu linoucího se z masivních hrnců ohřívajících tento pokrm.

Otevřenost těchto trhů závisí na části města, kde se pořádají. Některé z nich jsou otevřeny každý den, jiné naopak jen den či dva v týdnu. Příkladem mohou být noční trhy v Tainanu, které jsou rozděleny na tři místa konající se v určité dny v týdnu. Narozdíl od taipeiských trhů nemají obchodníci svá stanoviště pevně postavena, takže jsou nuceni si své stánky přivážet s sebou a postavit je každé trvání trhu znovu. Toto je také dáno jen několikadenním konáním trhů v týdnu.

Nevýhodou nočních trhů je jejich vysoká návštěvnost spojená s malými uličkami mezi řadami stánků, což může v některých lidech vyvolat pocit stísněnosti. Noční trhy jsou neodmyslitelnou součástí taiwanské kultury jako takové a poskytují výjimečnou příležitost zažít a vyzkoušet prvky kultury, které nejsou jinde ke spatření.

Noční trhy byly navštěvovány v době od března do června v místech jako Tainan, Kaohsiung, Taipei a Hualien. Každé trhy mají svoje kouzlo a žádné dva nejsou stejné. Kdo si myslí, že mu stačí navštívit jeden noční trh a viděl je všechny, je velice na omylu. Květinový trh v Tainanu (Obr. 6) je naprosto odlišný od trhu Huaxi Street v Taipei (Obr. 7) jak prodávaným zbožím, tak i typickými pokrmy. Zatímco většina tainanských trhů prodává páchnoucí tofu, grilované olihně, spoustu druhů čajů s boba a červi, specialitou trhu Houxi jsou pokrmy z hadů či želv, které ho mezi ostatními trhy činí unikátním. Trhy v Hualien se naopak specializují na mořské plody díky blízkosti moře na rozdíl od ostatních krajích a městech.

Také velmi záleží na umístění. Některé trhy se musí vždy sestavit od nuly na prázdném náměstí, ale jiné jsou v určených ulicích s připravenými dřevěnými stánky, kde je více místa pro volný pohyb nakupujících. Na druhou stranu limitovaná plocha náměstí spojená s velkým množstvím prodejců může vyústit v příliš úzké ulice s minimální průchodností.

Obrázek 6: Květinový noční trh v Tainanu (vlevo), vlastní zpracování (4.3.2019)
 Obrázek 7: Noční trh Huaxi street, Taipei (vpravo), vlastní zpracování (6.4.2019)

4.5 Podpis kultury na místních architektuře

Kultura má v životě obyvatel Taiwanu velkou roli, která se podepsala i na jejich nejvíce populárních destinacích hojně navštěvovaných jak místními obyvateli, tak turisty. Jedním z hlavních kulturních faktorů, který silně ovlivnil vzhled a účel známých budov a událostí jsou odkazy na minulé vládní režimy a státy, které se zde k moci dostaly. Místa jako Pevnost San Domingo (kapitola 4.5.6) postaveny za Holandské nadvlády svou architekturou a umístěním vyčnívají mezi více tradičními stavbami jako Chihkan tower (kapitola 4.5.1) stojící na místě bývalé pevnosti Provintia.

Důležitými jsou také tradice a náboženství s jejich zasvěcenými chrámy a svatyněmi. Křesťanský kostel je svým typickým klasickým stylem a výzdobou rozdílný od nedaleko stojící svatyně zasvěcené starým čínským božstvům s jejich využitím pestrých barev jako modré, zlaté a rudé (obr. 24, 25). Ani některé moderní budovy jako dominanta hlavního města Taipei 101 (kapitola 4.5.7) nejsou výjimkou, co se kulturního vlivu týče. Nejsou to jen stavby, ale i tradiční události a festivaly jako oslavy Čínského nového roku, závody dračích lodí či noční trhy. (kapitola 4.4) Všechny tyto atraktivity mají v sobě uchované jisté kulturní kouzlo, které přitahuje všechny typy návštěvníků a turistů, ať už domácích nebo zahraničních.

Národ	Náboženství	Přínos pro kulturu
Domorodé kmeny	Kmenová náboženství	Hakka, tradiční formy umění a tvorby
Pevninská Čína (Han)	Buddhismus, konfuciánství, Taoismus,	Kláštery a chrámy, čínské písmo a jazyk, tradice a festivaly,

Holandsko, Španělsko	Křesťanství	Kostely, křesťanské školy, zahraniční styky a obchod
Japonsko	šintoismus, buddhismus	Japonský styl života, rozšíření japonštiny ve školách a médiích

Tabulka 1 přínos národů na kulturu Taiwanu, vlastní zpracování (17.4.2020)

4.6 Vybrané chrámy a kláštery

4.6.1 Chihkan tower (Pevnost Provintia)

Chihkan tower se nachází nedaleko tainanské železniční stanice a je i zastávkou jedné z linek zdejšího vyhlídkového autobusu. Celý areál se nachází na místě bývalé pevnosti Provintia ze které jsou zde stále k vidění zbytky jejích základů a zazděný podzemní vchod. Místo pevnosti se zde stojí chrám mořského boha, pavilon Wuchang, budova školy Penghu a obchod se suvenýry. V prostoru před věžemi se nachází jezírko s okrasnými kapry a deseti želvími sochami nesoucími kamenné tabule na svých krunýřích přes které vede most ke věžím. Také zde stojí socha Košingy, osvoboditele Taiwanu od holandské nadvlády.

Chrám mořského boha (obr. 8) obsahuje expozici historie jak pevnosti, tak Tainanu z období sino-holandské války a zbytky původních dřevěných dekorací věží před jejich rekonstrukcí. V horním patře je k vidění mapa Tainanu z této éry s dřevěnými modely lodí. (obr.24) Pavilon Wunchang (obr. 9) je v jeho horním patře zasvěcen jednomu z bohů, ke kterému se obrací studenti s prosbami o vedení a pomoc před důležitými akademickými zkouškami. K manifestaci božské odpovědi se využívá hodů věšteckými kameny, kde je v případě kladné odpovědi možné vzít si a požehnat tužku umístěnou na oltáři a vhodit peněžní dar do schránky vedle něj. Většinou zde studenti také nechávají své prosby napsané na dřevěných destičkách koupitelných v obchodu se suvenýry. Škola Penghu (obr. 10) je malá budova umístěna v rohu areálu a její místnosti obsahují staré knihy a noviny nejen v čínštině, ale také i japonské a dalších jazycích. Areál je možné projít

samostatně s pomocí informačních tabulí nebo s využitím poskytovaných prohlídek v mnoha jazycích.

Nejsou to ale jen tyto nádherné budovy a jejich prohlídka co přitahuje návštěvníky. Ve večerních hodinách se zde konají vystoupení živé hudby s mnoha místy na sezení. Barevná koordinace tradiční zlaté, rudé a modré v kontrastu s cihlovými stěnami věží (viz. obr. 25) a využití nefritově zelené na zábradlí teras a okrasných dřevěných ornamentech tvoří hudbě nádhernou kulisu. Významy využitých barev jsou přejaty z tradiční čínské kultury (kapitola 3.7.6). Významnost Košingy jako osobnosti taiwanské historie je zde vyobrazena i na místním pivu, které lze zakoupit v ochodu se suvenýry. Areál vykazuje míru respektu vůči historii a klíčovým figurám Taiwanu a Číny.

Na konci února byl areál vyzdoben rudými ozdobami z oslav Čínského nového roku (obr. 26 a obr.27) a lucernového festivalu, který je ukončuje. Areál byl díky své lehké dostupnosti navštěvován opakovaně. Díky své atmosféře kombinaci zářivých barev uchvacuje zraky návštěvníků již od příchodu do areálu. Možnost vyzkoušet si hod věšteckými kameny pro odpovědi na otázky je také zajímavou zkušeností, když se tento výsledek v budoucnu porovná s výsledkem situace. S tímto bohem je také spojena jeho legenda získání božského statutu po jeho smrti, kterou návštěvníkům poví průvodce. Dobrou příležitostí je právě také možnost poslechnout si zde probíhající koncerty a poznat styl taiwanské hudby. Tyto možnosti jsou velmi populární nejen mezi zahraničními turisty, ale i místními obyvateli a napomáhají vysoké popularitě Chihkan tower jako atraktivity Tainanu.

Obrázek 8: Chrámský mořského boha(vlevo), vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 9: Pavilon Wunchang (uprostřed), vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 10: Penghu college ,(vpravo), vlastní zpracování (22.2.2019)

4.6.2 Eternal Golden Castle

Tato tainanská památka slouží jako připomínka někdejší přímořské obrany města. Podobně jako pevnost Provintia (kapitola 4.5.1) se nachází na stejné okružní lince vyhlídkového autobusu. Celý vnitřní areál stavby je zatravněný (Obr. 13) a jeho bývalou funkci stále připomínají makety původních kanónů (Obr. 12). Nachází se zde i bysta zakladatele hradu Shen Baozhena. Vodní příkop okolo hradeb je využit pro objížďku perimetru na šlapacích lodkách ve tvaru labutě nebo draka. Z kulturního hlediska by se dalo říci, že hradby znázorňují schopnost Taiwanců odolat náporu ostatních národů a vzhled dračích šlapadel odkazuje na čínskou kulturu.

Možnost plavby na šlapacích lodích (Obr. 11) je příjemným způsobem pozorování okolní fauny a flóry kolem hradeb. Celková plavba trvá v průměru kolem dvaceti minut, což poukazuje na velikost perimetru vnitřních prostor areálu. Spojení lodí a možnosti využití zatravněné plochy na pořádání pikniků s rodinou či přáteli slouží svou atmosférou jako únik z reality okolního ruchu města a hektického všedního života. Za hradbami se rozkládá nedaleká zátoka, přes kterou

se klene most vedoucí k pláži s černým pískem a přilehlým drobným nočním trhem s občerstvením pro návštěvníky pláže.

Obrázek 11: Šlapací lodě na příkopě Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019)

Obrázek 12: Kanón Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019)

Obrázek 13: Vnitřní prostory Eternal Golden Castle, vlastní zpracování (15.6.2019)

4.6.3 Klášter Fo Guang Shan

Buddhistický klášter Fo Guang Shan se nachází v odlehlejší části kaohsiungského distriktu Dashu a představuje jedno z největších buddhistických společenstev Taiwanu. Jeho areál je vystavěn do kopce, kde stoupání k hlavní budově znázorňuje Buddhovu cestu k osvícení. Od vchodu areálu vedou tři cesty

k vrcholu. Dva postranní koridory lemují společně s osmi pagodami (Obr. 14) prostřední, přímou cestu nahoru. Každá z pagod slouží k jinému účelu, např. jedna z nich se využívá jako konferenční budova, další hostí tradiční buddhistické svatební obřady (Obr. 16), uvnitř které si návštěvníci mohou prohlédnout některá svatební fotoalba. Nástěnné malby koridorů vyobrazují události z života Buddha, kde pomohl vyřešit mnohé problémy ostatních.

Celý Buddhův život je podrobně zdokumentován a zobrazen v hlavní budově muzea, kde se také nachází modlitební místnost, ve které lze požádat Buddhu o radu do budoucnosti. Jedna z expozic hovoří také o místním buddhistickém řádu a jeho propojením s dalšími kláštery po celém světě i v České republice. Největší dominantou tohoto klášterního areálu je velká bronzová socha Buddha sedícího na vrhu budovy. Nejbližší pohled na sochu je z terasy třetího patra muzea přímo pod ní. Je zde možné obdržet anglický výtisk knihy zabývající se humanistickým buddhismem, který se zde vyznává. Klášter poukazuje na význam buddhismu v kulturním hledisku Taiwanu jako jednoho z hlavních náboženství.

Veškeré prostory kláštera, muzea a pagod ve spojení s přítomností mnichů vytváří velmi poklidnou, ale přesto majestátní atmosféru. Uvnitř muzea není dovoleno hlasitě hovořit, ale právě díky okolní atmosféře tento požadavek není obtížné dodržet. Možnosti vyslovení svých otázek Buddhovi je spojen s pokleknutím před jeho sochou a navazujícím výběrem odpovědi v anglickém nebo čínském jazyce podle preferencí návštěvníka. Vrcholem každé návštěvy je ale moment, kdy návštěvníci vystoupají do třetího patra budovy muzea a stanou tváří v tvář s obrovskou sochou Buddha na jejím vrcholu (Obr. 15). Při pohledu na sochu se naskytá pocit, že Buddhovy oči sledují každou akci osob stojících před a jeho zrak jim vidí přímo do jejich nitra. Nejmalebnější moment nastal, když červnové zapadající slunce a obloha po dlouhém dešti vytvořili budově se sochou nádhernou kulisu dodávající dojem, že se socha s návštěvníky loučí. (Obr. 28) Kulturně je areál provázán s historií buddhismu v Číně (kapitola 3.7.3), ze které se rozšířil na Taiwan.

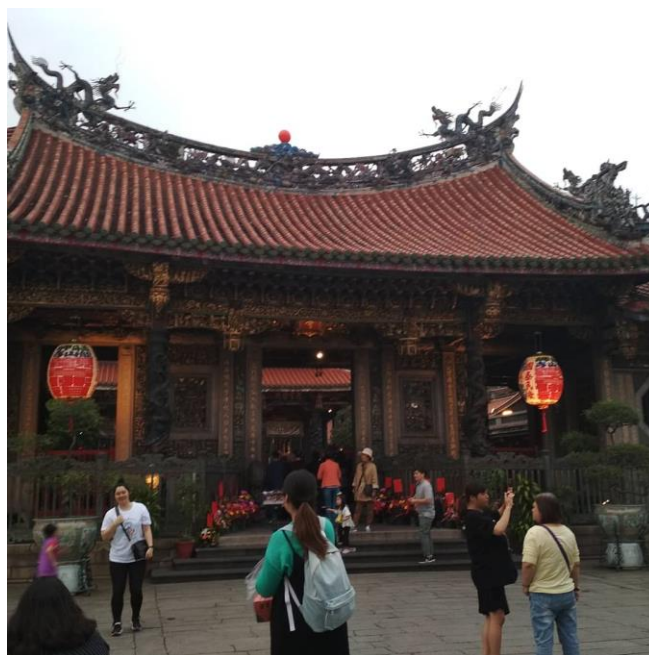

Obrázek 14: Pagoda Fo Guang Shan (vlevo), vlastní zpracování (10.6.2019)
Obrázek 15: Socha Buddhy, Fo Guang Shan (uprostřed), vlastní zpracování (10.6.2019)
Obrázek 16: Buddhistická svatební síň, Fo Guang Shan(vpravo), vlastní zpracování (10.6.2019)

4.6.4 Chrám Longshan

Tento tradiční chrám se nachází v hlavním městě Taipei poblíž stejnojmenné zastávky metra. V jeho prostorách je vícero oltářů zasvěcených různým tradičně vyznávaným božstvům včetně Ma Zu a boha lásky. Mnoho obyvatel sem přináší různé dary pro uctění bohů jako květiny nebo jídlo, většinou ovoce a zeleninu. Celý chrám si jako většina zdejších památek prošel rekonstrukcí, jeho tradiční vzhled zůstal nepozměněn. Stejně jako Chihkan Tower (kapitola 4.6.1) motivy draků na střešních ornamentech poukazují na odkazy čínské kultury.

Návštěva chrámu Longshan na začátku dubna (Obr. 17) byla ze všech míst nejkratší díky časovému limitu před návratem na univerzitu, ale přesto zanechala i s nedalekým nočním trhem Huaxi street (Obr. 7) dojem svým architektonickým stylem. Ve večerních hodinách je v okolí chrámu možno potkat dámy noci nejspíše ve spojení s přítomností oltáře boha lásky. Modlitby k němu se většinou plní i ve formách, které by člověk sám ani nečekal.

Obrázek 17: Chrám Long Shan, vlastní zpracování (6.4.2019)

4.6.5 Chrám Zih Jhu v Neimenu

V kaohsiungském Neimenu se nachází chrám Zih Jhu zasvěcený bohyni čínského buddhismu (kapitola 3.7.3) Kuan Yin. celkově se zde nachází oltáře deseti bohů. Se založením a původní kadidelnicí se pojí pověst, která tomuto místu dodává mystickou minulost. Jako ve většině chrámů je zde možnost požádat o odpověď na otázky, kde je využito kombinace vonných tyčinek s vnitřním pronesením prosby u každého z oltářů a hodu věšteckých kamenů k potvrzení čísla odpovědi. Všechny oltáře jsou umístěny v zadní straně chrámu. Vchod je tvořen třemi branami, kde se podle tradice využívají jen postranní dvě, jelikož třetí je určena bohům a je kulturně zakázáno jí procházet. U těchto chrámů je kladen velký důraz na tradice a respekt vůči starým zvykům a vírám.

Chrám Zih Jhu (Obr. 18) je jediným místem, jehož návštěva byla zrealizována hostitelskou univerzitou ke konci května. Tento výlet byl propojen s návštěvou tainanského muzea historie. Celá prohlídka chrámu proběhla s průvodcem, který informoval o mnohých faktech a mýtech spjatých s chrámem. Jedním z mýtů je legenda o první využívané kadidelnici, která se stále vracela na stejné místo, i když byla odnesena jinam. Právě na tomto místě poté postavili tento

chrám s kadidelnicí umístěnou za mříží u oltářů, aby byla co nejbližší svého originálního umístění. V době návštěvy bylo možné se zeptat všech přítomných božstev na otázku, která byla zodpovězena číslem odpovědi. Zde bylo využito pomoci pedagogického dozoru s překladem.

Obrázek 18: Chrám Zih jhu, vlastní zpracování (25.5.2019)

4.6.6 Pevnost San Domingo

Na kopci taipeiského Tamsui se nachází pevnost San Domingo (Obr. 19) jež byla postavena Španělskými mořeplavci v období kolonizace severního Taiwanu. Postupem času se zde vystřídaly národy jako Holanďané a Britové, kteří tuto pevnost aktivně využívali ať už ke strategickým či diplomatickým účelům. Pro vyjednávání zde byla postavena budova konzulátu (Obr. 20) vedle současné pevnosti. V dnešní době je zde vytvořena expozice mapující historii využití tohoto místa. Příkladem mohou být obranné kanóny připomínající vojenský účel pevnosti jako obrany přilehlého přístavu. Obě budovy jsou postaveny v typicky evropském stylu stavby naprosto odlišném od tradičních staveb. Ukazuje tak zbytky kulturního vlivu evropských národů na Taiwanu a znázorňuje tak jejich rozdílné architektonické styly.

Pevnost byla navštívena v dubnu společně s chrámem Longshan, jen s rozdílem, že pevnost byla v plánu v poledních hodinách, zatímco chrám v pozdním odpoledni. Místnosti v pevnosti a konzulátu jsou vysoce zachované a poukazují na typický každodenní život v pevnosti v historii. Návštěvníci zde mají

v jedné z místností možnost zanechat zprávu na zdi společně s datem návštěvy, aby zde uchovali svou vzpomínku s možností ji zde spatřit při příští návštěvě.

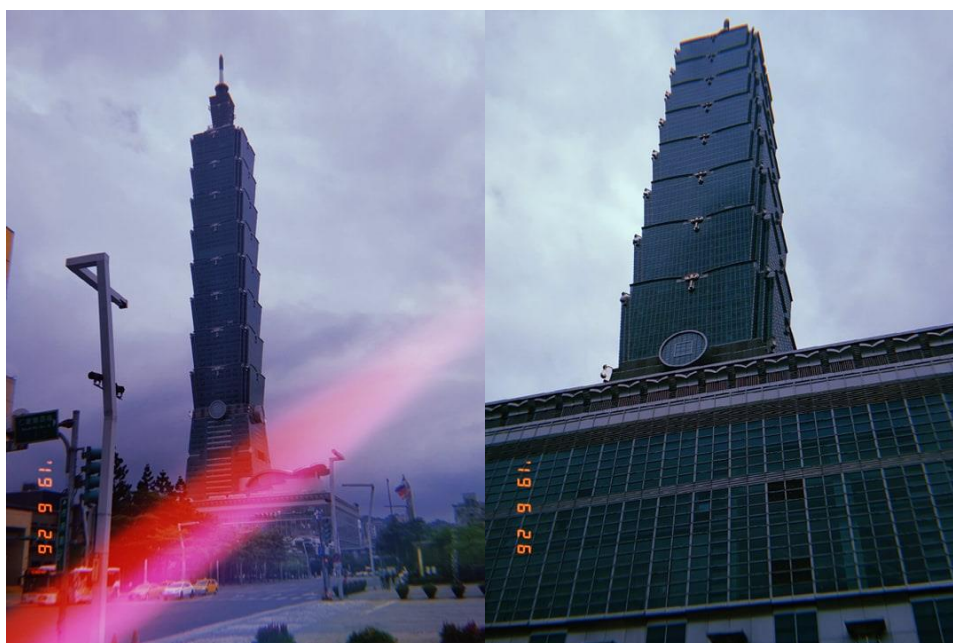
Obrázek 19: Pevnost San Domingo (vlevo), vlastní zpracování (6.4.2019)
Obrázek 20: Budova konzulátu, pevnost San Domingo (vpravo), vlastní zpracování (6.4.2019)

4.6.7 Tapei 101

Taipei 101 (Obr. 21) je moderní dominantou hlavního města Taiwanu s jejím netradičním vzhledem oproti ostatním moderním výškovým budovám. Vzhledově svým tvarem využitím čínského principu rovnováhy Feng Shui (feng šuej) připomíná stonek bambusu svou nerovnoměrnou strukturou pater. Vzhledem k častým zemětřesením je jako většina moderních mrakodrapů vybaven protiváhou pomáhající udržení stability. Taipei 101 je příkladem využití principů tradiční kultury v novodobé architektuře. Jako turistická atrakce je zde vybudována vyhlídková plocha a restaurace ve vyšších patrech budovy. Z této výšky se návštěvníkům naskýtá rozhled na celý Taipei. Ceny se zde pohybují kolem 500 TWD, s nejvyššími cenami i kolem 1 000 TWD.

Taipei 101 byl posledním navštíveným místem a z důvodu omezeného finančního rozpočtu nebylo možné podniknout návštěvu vrchních pater budovy, ale samotný exteriér má své unikátní kouzlo. Díky němu naprosto vystupuje do popředí mezi ostatními okolními mrakodrapy jak tvarem, tak svou výjimečnou

barvou. Jeho pozice je zřetelná již z dálky a když člověk dorazí k jeho vchodu, je okamžitě uchvácen jeho výškou (Obr. 22).

Obrázek 21: Taipei 101 (vlevo), vlastní zpracování (26.6.2019)
Obrázek 22: Přední pohled na Taipei 101 (vpravo), vlastní zpracování (26.6.2019)

4.7 Dotazníkové šetření

Pro zjištění vztahu vysokoškolských studentů k taiwanské kultuře bylo vytvořeno jednoduché dotazníkové šetření pro dvě skupiny respondentů. První skupinou dotazovaných byli zahraniční studenti, kteří se buď zúčastnili výměnného studijního pobytu nebo jsou studenty denního studia univerzity CJCJ v Tainanu či NDHU v Hualien. Druhou skupinou byli taiwanští studenti CJCJ pocházející z Tainanu či jiných měst západního pobřeží Taiwanu. Rozdělením dotazníku bylo možné získat odděleně zážitky a názory na taiwanskou kulturu z pohledu cizince zároveň s doporučením některých míst od místních studentů.

Otázky byly rozděleny takto:

- Pro cizince navštěvující Taiwan
 1. Jak dlouho jste strávili na Taiwanu?
 2. Jaký byl důvod výběru Taiwanu?
 3. Co vás napadne jako první ve spojení s Taiwanem?
 4. Jaký je váš názor na obyvatele Taiwanu?

5. Jak byste zhodnotili kulturu Taiwanu oproti kultuře vaší země?
6. Jaký jste zažili největší kulturní šok při své návštěvě?
7. Navštívili jste noční trhy?
8. Který pokrm byl váš nejoblíbenější? Který vám nechutnal?
9. Co se vám na taiwanské kultuře líbilo nejvíce?
10. Chtěli byste se na Taiwan vrátit?

- Pro domácí studenty

1. V jakém odvětví vidíte největší vliv kultury?
2. Jaký je váš názor na taiwanskou kulturu?
3. Myslíte si, že Taiwan ovlivnil jinou kulturu?
4. Co podle vás reprezentuje taiwanskou kulturu ve světě?
5. Jak na vás působí zahraniční studenti?
6. Jak byste doporučili studentům zvažujícím cestu na Taiwan?
7. Které místo by měli návštěvníci navštívit?
8. Jaký pokrm byste doporučili ochutnat?
9. Jakou kulturní událost byste doporučili cizincům navštívit?
10. Chtěli byste se z Taiwanu odstěhovat?

Většina otázek byla vytvořena s možností otevřených odpovědí pro zjištění podrobnějších informací ohledně názorů na dotazované prvky a odvětví kultury namísto předem připravených odpovědí. Šetření proběhlo online formou pomocí portálu Survio.com, kde obě verze dotazníků byly poslány přes sociální sítě Facebook a Instagram k dalšímu šíření mezi studenty. Přesný počet rozeslaných dotazníků se tak nedá přesně určit. Odhadovaná míra návratnosti dotazníků v období března–květen 2020 se pohybuje kolem 30-40 %. Nízká míra návratnosti ani tak neomezila zastoupení zahraničních států. Kromě České republiky dotazník vyplnili také studenti z jižní Koreje, Indonésie a Bangladéše.

4.8 Zpracování výsledků

4.8.1 Cizinci na Taiwanu

1. Jak dlouho jste strávili na Taiwanu?

Tato otázka byla jedna z mála, kde byly uvedeny možnosti odpovědi, a to podle délky na jeden semestr, jeden školní rok a poslední možnost déle než jeden rok pro nynější studenty prezenčního studia. Zde bylo 60 % studentů součástí studijního programu na jeden semestr, 20 % zde strávilo prodloužený pobyt na dva semestry a posledních 20% respondentů zde plně studuje.

2. Jaký byl důvod výběru Taiwanu?

Zde byly odpovědi směřovány vesměs ke vzdělávání. Kromě nadšení pro jazyk a využití možnosti aktivní výuky v zemi používající mandarínštinu jsou tu i jiné důvody návštěvy. Mezi ně patří taiwanská příroda, možnost vyjet do zahraničí tzv. na vlastní pěst, celkový zájem o Taiwan jako takový a jeho kulturu. Také díky podněcení nápadu na vycestování od vyučujícího či výletů mimo Taiwan do okolních zemí propojené s aktivním tréninkem naučeného jazyka.

3. Co Vás napadne jako první ve spojení s Taiwanem?

Odpovědi se začínají od sebe více lišit, protože každému se vybaví něco jiného. To může být jídlo, místo, které navštívili nebo i lidská vlastnost. Mezi odpověďmi jsou unikátní architektura, nádherná příroda, či pocit z podniknutí masivního dobrodružství do daleké země. Jednoznačnými jsou tu vlastnosti místních obyvatel jako přátelskost a ochota, dále hlavní město Taipei s proslulou budovou Taipei 101, ale i noční trhy a mléčný čaj. Jedinečnou odpovědí je také pocit bezpečí, protože Taiwan je díky mentalitě svých obyvatel zemí vyzařující auru bezpečí.

4. Jaký je váš názor na obyvatele Taiwanu?

Názory a obyvatelé jsou všechny pozitivně směřovány k jejich vlídnosti a přátelskosti. Dle odpovědí na tuto otázku je možné spekulovat, že obyvatelé Taiwanu jsou velmi nesobeckým národem odhodlaným kdykoliv pomoci i přes jazykovou bariéru a nezaobírají se tím, co by z těchto situací mohli získat. Jejich přívětivost a pohostinnost vůči cizincům se shoduje u všech respondentů.

5. Jak byste zhodnotili kulturu Taiwanu oproti kultuře vaší země?

Zde je nutno odpovědi rozdělit podle států, ze kterých pochází. Nejdříve reakce méně zastoupených států. V případě Bangladéše je v některých aspektech kultura podobná a jako jediný větší kulturní rozdíl považuje respondentka čistotu okolního prostředí ve prospěch Taiwanu.

Indonésie je na odlišné kulturní úrovni díky její vysoké členitosti ostrovů s tisíci kmenovými kulturami, tudíž velmi rozdílné od pospolité taiwanské kultury. Korejští dotazovaní se ve svých odpovědích soustředili na povahu obyvatel a typu kultury, kde Korejci jsou méně přívětiví vůči cizincům a jejich kultura je rychlá s důrazem na moderní dobu oproti pomalé, tradiční kultuře Taiwanu.

V případě českých studentů je taiwanská kultura rozmanitější s větším počtem věřících. Také má svou specifickou formu díky její historii a na rozdíl od české je více otevřenou. Další odpověď zaznamenává rozdíly v celkové mentalitě obyvatel a hrdost Taiwanců na svou kulturu, což se pojí jak právě s otevřeností obyvatel vůči ostatním kulturám, ale i rozmanitostí. Jako příklad je zde možné uvést rozšířenou homofobii a xenofobii v ČR oproti umožnění homosexuálních svateb na Taiwanu jako jedné z mála asijských zemí.

6. Jaký jste zažili největší kulturní šok při své návštěvě?

Někteří dotazovaní v této odpovědi uvedli, že neprožili žádný kulturní šok, jelikož jsou jejich kultury sobě podobné v mnoha aspektech. Mezi dalšími reakcemi bylo většinové využívání hotovosti namísto platebních karet či maličkosti jako propojení účtenky s lístkem do loterie. Většinu českých studentů zaskočili věci, na které doposud nebyli zvyklí. Sem spadá poměrný nedostatek odpadkových košů ve městech, velké množství menších obchodů,

kde vedle nich vysoké obchodní domy obsahovali většinou jen luxusní zboží jako kosmetiku a dražší oděvy, ale i naprosto odlišná architektura. Šokem byly také většinově zastoupené záchody, při jejichž použití musí člověk zaujmout dřepu s chodidly na zemi či přítomnost švábů v prostorech kolejního ubytování.

7. Navštívili jste noční trhy?

Tato otázka zaznamenala jednoznačnou odpověď od všech dotazovaných. Každý z nich alespoň jednou navštívil noční trhy díky jejich dostupnosti a doporučení od místních studentů. Pro většinu studentů tainanské CJCU je kromě velkých trhů v centrálních částech města také k dispozici malý školní trh nedaleko kampusu. Pro studenty z Hualien jsou přístupné trhy stejnojmenného města nedaleko kampusu.

8. Který pokrm byl váš nejoblíbenější? Který vám nechutnal?

Osmá otázka plynule navazuje na předchozí sedmou tématikou taiwanské kuchyně, kde právě noční trhy jsou výbornou příležitostí ochutnat tradiční místní pokrmy. Další možností byly i prostory školních jídelen, kde je možné vyzkoušet mnohé kombinace chutí.

Mnozí dotazovaní označili jako jejich nejoblíbenější pokrm obalovaná kuřecí prsa zabírající většinu odpovědí. Dalšími možnostmi zde byly plněné knedlíčky, které jsou dostupné v mnoha variantách podle náplně a přípravy, kterými jsou vaření ve vodě nebo páře a smažení na pánvi. Zajímavým poznatkem může být jejich rozdílná pojmenování v čínském jazyce právě podle způsobů přípravy. Jako samostatné možnosti se zde vyskytují jídla jako tradiční hovězí polévka s nudlemi, krémová kukuřičná polévka, grilovaná oliheň, strouhaný led podávaný s mnoha přílohami a smažené kuličky ze sladkých brambor.

Poté je zde vysoká zmínka kontroverzního páchnoucího tofu. Zatímco drtivá většina ho označila za jejich nejméně oblíbené, našel se i jeden z respondentů, který ho označil za jedno z oblíbených. Poslední z respondentů označil jako nejhorší pokrm sušené červy z nočních trhů.

9. Co se vám na taiwanské kultuře líbilo nejvíce?

Mnoho dotazovaných zde určilo místní architekturu jako jejich nejoblíbenější část kultury díky její rozmanitosti a přítomnosti chrámů v každém městě a vesnici pro duchovní a náboženské účely. I přes rozličné moderní stavby jsou to hlavně ty historické, co nejvíce uvízli lidem v mysli. Ve spojení s historickou архитектурou některé odpovědi respondentů zahrnovaly i chování obyvatel jako oblíbený kulturní okruh, a to především jejich náboženská úcta k jejich božstvům a jejich ochota a vlídnost. Více specifická odpověď byla spojená s respektem místních vůči určitým postižením a jejich systém zařízení určených pro postižené.

10. Máte v plánu se na Taiwan vrátit?

Na tuto jednoduchou otázku odpověděla většina dotazovaných kladně, což podporuje pozitivní dojem, který Taiwan zanechává v cizincích. I když nikdo neodpověděl negativně, tři respondenti si nebyli jisti, zda by se na Taiwan vrátili. Důvody mohou zde být různé od nedostatku peněžních prostředků či v případě cizinců studujících prezenčně na zdejších univerzitách může být i procestování celé země během studia a jejich následné zvažování další návštěvy po návratu do své domoviny.

4.8.2 Domácí studenti

1. V jakém odvětví vidíte největší vliv kultury?

Mezi odvětví s vysokým vlivem kultury považují Taiwanci hlavně kulinářství spojené s nočními trhy jako oddělenou entitou. Dále architekturu se zaměřením na historické budovy, ale také chování lidí, které by se dalo zařadit do mezilidských vztahů. Jako poslední jsou zmíněny události a svátky jako možná součást náboženství či propojení s výše uvedenými nočními trhy jako pravidelnými událostmi.

2. Jaký je váš názor na taiwanskou kulturu?

Zde se odpovědi rozdělují do různých směrů a podrobností. Zatímco dva z respondentů jsou na svou kulturu zvyklí a považují ji za mírně zajímavou, ostatní respondenti jsou více pozitivní. Svou kulturu považují za velmi přátelskou a otevřenou, jejich obliba je zaměřena hlavně na její rozmanitost.

Jedna z dotazovaných dokonale zahrnuje 90 % zbývajících odpovědí a obohatila je o další aspekty, které ostatní nedodali. Ve svém názoru uvádí, že i když je Taiwan malou zemí, je zde vše, co může návštěvník v této zemi hledat. V případě čínské kultury upozorňuje na příchod obyvatel Číny na Taiwan od 17. století. Popisuje 16 domorodých kmenů Aboriginců rozmístěných po celém území s tisíciletou historií. Co se týče ostatních odvětví, zmiňuje dostupnost moře pro milovníky mořských plodů, tropické počasí a mnoho druhů exotického ovoce, dále také IT společnosti, možnosti výhodného a kvalitního zdravotního pojištění a kombinaci moderních staveb s historickými chrámy.

3. Myslíte si, že Taiwan ovlivnil jinou kulturu?

Tato otázka vyvolala mnoho rozdílných názorů. Zatímco někteří jsou toho názoru, že spíše Taiwan je zemí ovlivněnou cizími kulturami, ostatní si myslí, že ano. Jedna z odpovědí poznamenává vzájemné kulturní ovlivnění mezi Taiwanem a Čínou. Další se shodují ve světovém rozšíření bubble tea jako formu ovlivnění ostatních kultur díky jeho popularitě. Možné rozšíření kultury nočních trhů i do jiných zemí. Další z odpovědí bere ovlivnění cizinců žijících na Taiwanu delší dobu jako formu kulturního vlivu, který si vezmou s sebou do svých domovin.

4. Co podle vás reprezentuje taiwanskou kulturu ve světě?

Zde se mnoha odpovědí shodovalo nad popularitou hlavního města Taipei díky jeho historickým částem a přítomností nejvyšší budovy Taipei 101 jako velmi známé stavby díky její výšce a unikátnímu vzhledu. Dalšími možnostmi reprezentace ve světě uvedli respondenti i národní park Taroko

s jeho nádhernou přírodou, bubble tea, které z Taiwanu pochází a účast na olympijských hrách, která reprezentuje jak kulturu, tak Taiwan jako celek. Ve spojení s nynější situací ve světě je v jedné z odpovědí zahrnuto i taiwanské zdravotnictví. V době vyplnění tohoto dotazníku v dubnu 2020 bylo podle dotazované pouze 400 nakažených na Taiwanu i přes blízkému umístění u Číny jako prvotnímu ohnisku pandemie. Na rozdíl od ostatních zemí Taiwan nezastavil činnosti vzdělávacích institucí a nebyl zde problém co se roušek týče. Popisuje, že pro každého občana se zdravotním průkazem vydávala tamní vláda 9 roušek na dobu dvou týdnů.

5. Jak na vás působí zahraniční studenti?

Někteří z respondentů zaujali vůči cizincům spíše neutrálního postoje kde záleželo na osobě, kterou poznali, ostatní jimi byli ovlivněni ve větším množství. Hlavními důvody jsou přítomnost cizinců ve výuce, mimoškolních aktivitách či začlenění do místních buddy systémů, kde byl styk s cizinci intenzivnější. Někteří z dotazovaných byli povzbuzeni zahraničními studenty cestujícími do daleké země k tomu, aby sami poznali více koutů Taiwanu a mohli je ukázat všem cizincům, které poznají. Dalším vlivem je podněcení účasti na výměnném pobytu, aby zažili ty samé pocity a měli stejný pocit z poznávání cizích zemí jako přátelé, které si díky účasti v buddy systému vytvořili. Většina výměnných studentů působí na Taiwaně podle jejich odpovědí také velmi nápomocně a velmi obdivují jejich odvahu.

6. Co byste doporučili studentům zvažujícím cestu na Taiwan?

V odpovědích nabídli studenti mnoho důvodů, proč jet na Taiwan jak na krátkou dobu podobou dovolené, tak na delší studijní či pracovní pobyty. Hlavními lákadly jsou podle respondentů nádherná příroda, unikátní kultura, ochota a vlídnost místních a vynikající kuchyně. Vysoce doporučeným důvodem je také možnost výuky čínského jazyka v bezpečném a pohodlném prostředí Taiwanu, které je pohodlnější než v Číně. podle nich nejlepší vidět tuto rozmanitou zemi na vlastní oči a vytvořit si vlastní zážitky, se kterým by

zahraničním studentům zdejší studentské organizace pomohly naplánováním různých výletů po krásách Taiwanu.

7. Které místo by měli návštěvníci navštívit?

Zde navrhli dotazovaní studenti mnoho míst vhodných pro navštívení. Z okresů a měst vymezili hlavně města Tainan, Taipei, Kaohsiung a okresy Pingtung, Nantou a Hualien. Z těchto celků vybrali hned několik kulturních a přírodních míst. V Tainanu by se návštěvníci měli soustředit na historické budovy jako výše uvedená Chihkan Tower (kapitola 4.6.1) či různé chrámy a památky. V Taipei vymezili hlavně mrakodrap Taipei 101 a jelikož je hlavní město velice členité, je zde mnoho památek, které stojí za návštěvu jako chrám Longshan. V Kaohsiungu doporučují návštěvu buddhistického chrámu Fo Guang Shan v okresu Nantou, město Kaohsiung, kde jsou k vidění například mozaiková kopule ve stanici Formosa, dračí a tygří pagoda a mnoho dalších. Okres Pingtung je zde zmíněn kvůli zdejšímu národnímu parku a nádherným písčným plážím jako je například pláž Baisha. Nantou láká svým horským jezerem Sun Moon Lake, kde je možnost pozorovat východ slunce nad jezerem. Jako poslední zmínili Hualien díky tamnímu národnímu parku Taroko.

8. Jaký pokrm byste doporučili ochutnat?

Většina studentů se zde shodla s tím, že každý cizinec, který zavítá na Taiwan by měl ochutnat pravý bubble tea a páchnoucí tofu jako místní ikonické delikatesy. Nejsou to ale jen čaj a tofu co stojí za zkoušku. Dalšími pokrmy jsou pařené knedlíčky xiao long bao, jejich větší varianty bao zi, a to v restauraci Din Tai Fung, která je podle jedné z dotazovaných velmi populární. Doporučují i zajít si do Dan Dan Burger, koupit si mnohé druhy ovoce a jídel na nočních trzích, vyzkoušet ananasové koláčky a objednat si proslulou hovězí polévku s nudlemi.

9. Jakou kulturní událost byste doporučili cizincům navštívit?

Tato otázka způsobila jemné zmatení některých respondentů, kteří namísto událostí či festivalů uvedli hlavní město Taipei a Taipei 101(kapitola.4.6.7), který se dá propojit s oslavami nového roku, kdy se celá budova rozzáří s odpočtem do úderu půlnoci. Díky tomu se mohou prolínat s festivalem lampionů, který značí konec týdenních oslav čínského nového roku. Jedním z určitých míst, kde je možné lampionový festival sledovat je Chiang Kai-shek Memorial hall a čtvrť Pingxi v novém Taipei nebo Yanshui v Tainanu, kde se festival nazývá Beehive Firework Festival (ohňostroje včelích úlů). Dalšími jsou různé hudební festivaly či známý festival dračích lodí konající se v letních měsících.

10. Chtěli byste se z Taiwanu odstěhovat?

Tato otázka svou podstatou měla svou podstatou odhalit, zda by Taiwanci zvážili změnu trvalého bydliště. 20 % dotazovaných by se chtělo z Taiwanu odstěhovat s cílem nalezením jiné země, ve které by se zabydleli. Ostatní se rozdělují na přesné poloviny, kde jedna polovina by zvážila možný odchod jinam a druhá polovina zůstane žít na Taiwanu, kde jim to vyhovuje.

4.8.3 Provázání výsledků

Při analýze všech výsledků obou dotazníků je možné vydedukovat několik závěrů. Pro shrnutí odpovědí všech zahraničních studentů je vidět, že jedním z hlavních faktorů jejich cest na Taiwan bylo jej poznat, a hlavně se naučit ovládat čínský jazyk. I když jejich cesta byla podnícena vzděláváním, kultura si našla cestu, jak proniknout do popředí jejich zájmů. Velký podíl na tom mohou právě mít i místní studenti, kteří se po seznámení s cizinci mohou rozhodnou se aktivně účastnit na poznávací straně jejich pobytu pomocí výletů a akcí typických pro svou kulturu. Všichni zahraniční studenti se shodují v patrných kulturních rozdílech mezi Taiwanem a jejich domovinami, kde stále hodnotí taiwanskou kulturu jako vysoce zajímavou. To samé platí o jeho obyvatelstvu, jehož šarm a ochota zanechala v myslích výměnných studentů velmi pozitivní dojem.

Co se tradičních pokrmů týče, každý student byl jejich nově nabytými přáteli pobídnut kochutnávce doporučeného páchnoucího tofu, které mělo bohužel malý úspěch u chuťových pohárků výměnných studentů, kdy byl v popularitě poražen kuřecími prsy s mnohem lahodnější chutí. Mezi nápoji boduje bubble tea, jelikož by si lidé neměli nechat ujít vyzkoušet ho v jeho stvořitelské zemi.

Hlavním prvkem kultury, která každého okouzila je bezkonkurenčně místní architektura navrhovaná jako nejvíce kulturně ovlivněné odvětví. Díky častým náboženským vlivům mají historické stavby své kouzlo taktéž uchycené ve vzpomínkách studentů. Jelikož je Taiwan soustředěn na zachování tradic, nabývá architektura nových rozměrů, jak v edukativním směru poznávám jejich historie, tak i v estetickém a duchovním hledisku, kterého jsou si zdejší obyvatelé vědomi, a proto se mnoho památek objevilo mezi doporučenými místy na návštěvu.

Taiwan je natolik přitažlivá země, že většina zahraničních studentů má plány ho znovu navštívit dále ho objevovat ve stejné míře jako domácí studenti, kteří mají plány ve své zemi zůstat. Našli se i tací, co o dalším pobytu na Taiwanu váhají nebo ho již nevidí ve své budoucnosti jako zemi, ve které by plánovali svůj budoucí pobyt. I v těchto případech jsou na svou domácí kulturu velmi pyšní.

5 Shrnutí výsledků

Jak z analýzy vybraných míst, tak z dotazníkového šetření lze vydedukovat velmi úzké propojení kultury s atraktivitou Taiwanu jako turistické destinace. Díky osobní prohlídce každé z vybraných destinací je možné vyčíst, v jakém množství byla kultura té doby využita v architektuře a jak se projevuje využití těchto míst z minulosti v dnešní době. Jednotlivé památky jsou samy o sobě edukačního charakteru díky naučným prohlídkám některých více historických míst či možnosti vidět na vlastní oči jejich prvotní účel, který se například v chrámech zachoval dodnes. Co se odkazů kultur ostatních národů týče, jejich charakter je zachován vzhledově v architektuře či ve formě vzdělávacích tabulí informujících o jejich původu. U většiny vybraných příkladů významně převažuje architektura ovlivněná čínskou kulturou (kapitola 3.7), díky úzce spjaté historie Taiwanu a Číny. Státy jako Španělsko, Portugalsko, Nizozemí a Japonsko (kapitola 3.8) neměly dostatečný historický a kulturní vliv, aby byly prvky jejich kultur hojněji využity v taiwanské architektuře.

Dotazníková šetření a jejich následné provázání poukazují na atraktivitu kultury Taiwanu skrze oči místních a zahraničních studentů a jejich zážitků. Místa a kulturní prvky doporučené Taiwanci jsou následně vyzkoušeny či prozkoumány cizinci, kteří si z nich odnesou své dojmy a poznatky, které mohou následně pomoci potenciálním návštěvníkům Taiwanu. Tamní obyvatelé jsou výborní průvodci a rádci, které je škoda nepožádat o radu kam na Taiwanu cestovat. Dle odpovědí zahraničních studentů bylo sice vzdělání na prvním místě, exotická atmosféra se zasloužila o rozšíření jejich obzorů. Zvýšila také jejich zájem předtím nepoznané kulturní aspekty jako tradiční praktiky domorodých kmenů.

6 Závěry a doporučení

Kultura Taiwanu má mnoho rozlišných zahraničních vlivů, které posílily její originalitu a individualitu ve více směrech. Díky jeho členité historii jsou na území Taiwanu ke spatření prvky mnoha kultur smíšených do jednoho unikátního celku. Právě místní kultura je jedním z hlavních pilířů činící Taiwan atraktivní destinací cestovního ruchu. Mnozí podnikají cestu s cílem poznávat kulturní prvky jako národní kuchyni, náboženství, unikátní akce např. proslulé noční trhy, historickou a moderní architekturu či pevně zachovalé tradice a řemesla. Díky využití jen několika příkladů není možné popsat taiwanskou kulturu celou, a proto se toto téma dá rozšířit nejen na stavby a tradice, ale i na přírodní památky propojené s kulturními prvky jako náboženstvím. Taiwan samotný obsahuje mnohem více atraktivních destinací, než je uvedeno v praktické části, což podněcuje možnosti dalšího výzkumu. Mnohými příklady vynechaných míst jsou domorodé vesnice, místa jako Lotosový park v Baihe, dračí a tygří pagody v Kaohsiungu, památky přírodního charakteru vyznačující se svým kulturním zaměřením a mnohé další.

Co se dotazníkového šetření týče, jeho úzké zaměření na jedinou věkovou skupinu umožňuje další rozšíření kvantitativního výzkumu o povědomí potenciálních návštěvníků a rozvětvení názorů tamních obyvatel nejen na studenty vysokých škol, ale na obyvatele středního věku, seniory, ale i domorodé obyvatele a obyvatele ostatních národností žijících na Taiwanu.

Cílem práce bylo také odpovědět na položené výzkumné otázky:

1. Jak jsou prvky kultury viditelné u historických míst a moderních staveb?

V největším měřítku jsou prvky kultury u vybraných destinací ke spatření v jejich architektuře a účelu. Využití určitých tvarů či barevných kombinací typických pro kulturu národů, které je nechaly postavit jsou jasné na první pohled. Kombinace rudé a zlaté u chrámů zasvěcených starověkým bohům naznačují jejich tradiční využití spojených s čínskou a taiwanskou mytologií. Pagody buddhistického kláštera se sochou Buddhy v jejich středu působí zároveň majestátně i poklidně. Španělská obranná pevnost zaujme svým unikátním

umístěním a naprostou architektonickou odlišností od okolních staveb jak použitými stavebními materiály, tak svým tvarem odrážejícím kulturu evropskou. Starobylé principy jako Feng Shui jsou aplikovány i v moderních stavbách, kde je Taipei 101 výborným příkladem svým vzhledem a strukturou stavby.

2. Je vývoj taiwanské kultury propojen s historií nadvlády jiných států nad Taiwanem?

Jak asijské, tak evropské státy kolonizátorů se podepsaly na rozvoji kultury a obohatily ji o nové formy náboženství, jazyky, stavební styly společně i s triviálními faktory jako pouhé umístění staveb atypické pro taiwanskou kulturu.

3. Který národ nejvíce pomohl zformoval kulturu Taiwanu?

Státem s nejsilnějším vlivem na zdejší kulturu byla z důvodu velmi propojené historie pevninská Čína, jejíž obyvatelé udržovali pravidelné styky s Taiwanem od 17. století. Oblasti jako jazyk, náboženství a tradiční architektura je hluboce zakořeněna v čínské kultuře i přes jejich politické rozdíly.

Díky vynikajícímu stavu státu v dnešní době spojené s pandemií Coronaviru byl Taiwan znám jako první na světě, který dokázal včas podchytit a izolovat riziko pandemie a dovolit si uvolňovat restriktce dříve, než ostatní země světa i přes bezprostřední blízkost k epicentru nákazy. Taiwan se těmito úspěchy dostává do povědomí většího množství lidí, což může mít za následek postupný nárůst příjezdového cestovního ruchu a s tím spojené poznání a proslavení Taiwanu a zdejší rozmanité kultury. I když má částečnou reprezentaci ve světě ve formě bubble tea, elektroniky a otevřenosti k homosexuálním svatbám jako jedna z mála asijských zemí, mnozí si je nespojí okamžitě s Taiwanem a musí si vyhledat více informací. Noví návštěvníci mohou zprvu utrpět menší kulturní šok z místa, kam se rozhodli vycestovat, ale díky stále rostoucí popularitě se povědomí o Taiwanu zlepšuje. S pomocí dalších prací a výzkumů je možnost zvýšení popularity jako

destinace kulturního cestovního ruchu. Z propojení výsledků dotazníků vyplývá i potenciální fakt, že většina dotazovaných zahraničních studentů má v plánu Taiwan znovu navštívit. Ve stejné míře se většina tamních studentů ujistila ve faktu, že by zemi svého trvalého pobytu nezměnili. I když zbylí studenti o dalším pobytu pochybovali, v ostatních odpovědích Taiwan ohodnotili velmi pozitivně, což znovu poukazuje na vysoký pozitivní potenciál pro rozvoj kulturního cestovního ruchu na Taiwanu.

7 Seznam použitých zdrojů

- 1) ANDRADE, Tonio. *How Taiwan became Chinese: Dutch, Spanish, and Han colonization in the seventeenth century*. New York: Columbia University Press, c2008. Gutenberg (e). ISBN 02-315-0368-7.
- 2) ADÁMEK, Martin. *Čínská kuchyně: vhodná pro všechny milovníky hůlek, rýže a pálivých pokrmů* [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/cinska-kuchyne/>
- 3) BEROIZ, Victoria. Osm nejoblíbenějších čínských jídel (+ recept). *The Epoch Times* [online]. 2013 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <https://www.epochtimes.cz/2013/04/08/osm-nejoblibenejsich-cinskych-jidel-recept/>
- 4) BUDINSKÝ, Libor. Nenadává, nenosí kapesník a nešetří na ženách. Co by Číňan neudělal. *Idnes.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/co-by-cinan-neudelal-a-zvyky-ciny.A140311_130540_kolem-sveta_tom
- 5) BUDINSKÝ, Libor. Nesmrká na veřejnosti a nenechává spropitné. Co by Japonec neudělal. *Idnes.cz* [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/co-by-japonec-neudelal-a-zvyky-japonska.A140214_142127_kolem-sveta_tom
- 6) CAMPBELL, William. *Formosa under the Dutch*. London, 1903.
- 7) DAVIDSON, James Wheeler. *The island of Formosa, past and present: History, people, resources, and commercial prospects. Tea, camphor, sugar, gold, coal, sulphur, economical plants, and other productions*. Yokohama [etc.], 1903.
- 8) KLEMENT HŮLKOVÁ, Barbora. Sensó-dži: nejnavštěvovanější chrám v Tokiu, postavený pro sošku, kterou obyčejní lidé nesmí spatřit. *Radynacestu.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/senso-dzi/>

- 9) KLEMENT HŮLKOVÁ, Barbora. Hora Fudži: posvátný symbol Japonska. *Radynacestu.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/hora-fudzi/>
- 10) KLEMENT HŮLKOVÁ, Barbora. Japonská kuchyně aneb Bez jídla Japonsko nepoznáte. *Radynacestu.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/japonska-kuchyne-aneb-bez-jidla-japonsko-nepoznate/y/>
- 11) HOCEK, Jan. Turistika po čínsku. Výstup na horu Chua-šan je plný krásy a adrenalinu. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/huashan-chua-san-cina-hory.A170505_125834_kolem-sveta_hig
- 12) LIŠČÁK, Vladimír. *Taiwan*. Praha: Libri, 2003. Stručná historie států. ISBN 80-727-7097-7.
- 13) MOKROŠOVÁ, Petra. *Vliv cestovního ruchu na socio-kulturní sféry regionů* [online]. Praha, 2013 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <https://vskp.vse.cz/39459>. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Vedoucí práce PhDr. Jarmila Netková.
- 14) NATIONAL GEOGRAPHIC. Chinese Religions and Philosophies: Confucianism, Taoism, and Buddhism were the three main philosophies and religions of ancient China, which have individually and collectively influenced ancient and modern Chinese society. *National Geographic* [online]. 2019 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.org/article/chinese-religions-and-philosophies/>
- 15) REDAKCE. Les sebevrahů v Japonsku: Děsivé místo, kde ukončí život ročně stovky lidí. *National Geographic* [online]. 2020 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <https://www.national-geographic.cz/clanky/les-sebevrahu-v-japonsku-sto-lidi-rocne-zde-ukonci-zivot.html>

- 16) PÁSKOVÁ, Martina. Environmentalistika cestovního ruchu. *Czech Journal of Tourism*, 2012, roč. 1, č. 2, s. 77-113.
- 17) PAVLÍK, Štěpán. Co znamenají čínské barvy. *Čínsky.com* [online]. 2005 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: <http://www.cinsky.com/clanek/cz/33/co-znamenaji-cinske-barvy/>
- 18) POSPÍŠIL, Jiří. Když do Japonska, tak právě sem. Pěšky a na kole národním parkem Nikkó. *Idnes.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/narodni-park-nikko-japonsko-nikko-kokuricu-koen-tocigi-nikko-a-nasusiobara.A190322_135920_kolem-sveta_hig
- 19) RIMEŠ, Miroslav. *Hodnocení ekonomických, sociálních a ekologických vlivů cestovního ruchu na regionální ekonomiku* [online]. Brno, 2006 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjNjN3k6_DsAhWGzaQKHYouCUoQFjACegQIAxAC&url=https%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fth%2Ftre-et%2FBakalarska_prace.doc&usg=AOvVaw3D8YVJUYEh40fbSZA_k23G. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Petra Metelková.
- 20) RODGERS, Greg. Big Festivals in Japan: The 6 Biggest Events and Holidays Celebrated in Japan. *Tripsavvy* [online]. 2019 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/narodni-park-nikko-japonsko-nikko-kokuricu-koen-tocigi-nikko-a-nasusiobara.A190322_135920_kolem-sveta_hig
- 21) SAMOYLOVA, Natalya. *Tradiční čínské svátky* [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/141672/Books_2010_2019_101-2019-1_11.pdf?sequence=1
- 22) ŠTĚPAŘ, Václav. *Kultura obecné vymezení a dělení* [online]. 2012 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&>

cd=&ved=2ahUKEwiD6sW61vvsAhXJx4UKHeBNB_MQFjAAegQIAxA
C&url=https%3A%2F%2Fwww.szs-pardubice.cz%2Ffile-
download%2F578%2F&usg=AOvVaw0cID44Iw13qW3B25Uh854F

23) *The Republic of China Yearbook 2014*. Taiwan: Executive Yuan, 2014.
ISBN 978-986-04-2302-0.

24) WATANABE, Akira a kol. Japan: Religion. *Encyclopædia Britannica*
[online]. 2020 [cit. 2020-11-10]. Dostupné z:
<https://www.britannica.com/place/Japan/Religion>

25) ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního
ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012.
ISBN 978-807-2018-802.

26) ŽIŽKOVÁ, Barbora. Fushimi Inari: velkolepá svatyně a jedna z
nejznámějších v Kjótu. *Radynacestu.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-11-
10]. Dostupné z: [https://www.radynacestu.cz/magazin/fushimi-
inari/](https://www.radynacestu.cz/magazin/fushimi-inari/)

27) ŽIŽKOVÁ, Barbora. Japonská kuchyně: ochutnejte nejvytříbenější
pokrmy a jejich rozmanitost. *Radynacestu.cz* [online]. 2017 [cit.
2020-11-16]. Dostupné z:
<https://www.radynacestu.cz/magazin/japonska-kuchyne/>

8 Přílohy

Obrázek 23: Mapa areálu Chihkan Tower, vlastní zpracování (22. 2. 2019)

Obrázek 24: Vrchní patro chrámu mořského boha, Chihkan Tower vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 25: Střecha pavilonu Wunchang, chihkan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 26: Výzdoba oslav čínského nového roku, Chihkan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 27: zdořený strom u Penghu College, Chihkan Tower, vlastní zpracování (22.2.2019)

Obrázek 28: Areál Fo Guang Shan po dešti, vlastní zpracování (10.6.2019)

Zadání bakalářské práce

Autor: Jan Koreník

Studium: I1600332

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Název bakalářské práce: **Vliv kultury na atraktivitu cestovního ruchu Taiwanu**

Název bakalářské práce AJ: Influence of culture on attractive places in Taiwan

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem této bakalářské práce je přiblížení Taiwanské kultury a její vliv na různá atraktivní místa společně s vlivem jiných zemí, které měly nadvládu nad Taiwanem

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika zpracování
3. Teoretická část 3.1 Atraktivita a jejich ovlivnění kulturou
4. Praktická část
5. Shrnutí výsledků
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Přílohy

ANDRADE, Tonio. *How Taiwan became Chinese: Dutch, Spanish, and Han colonization in the seventeenth century*. New York: Columbia University Press, c2008. Gutenberg (e). ISBN 02-315-0368-7. DAVIDSON, James Wheeler. *The island of Formosa, past and present: History, people, resources, and commercial prospects. Tea, camphor, sugar, gold, coal, sulphur, economical plants, and other productions*. Yokohama [etc.], 1903. KELLY, Robert a Wah Chow CHUNG. *Lonely planet: Tchaj-wan*. 1. Praha 3: Svojtka & co., s. r. o., 2015. ISBN 978-80-256-1407-5. ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd.* Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-807-2018-802.

Garantující pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D., DiS.

Oponent: Mgr. David Chaloupský, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 16.3.2015